

Maria Claudia Tomescu

Ne pregătim la...

Limba Română!

Auxiliar clasa a-IV-a

Ediția
a-III-a



EDITURA
EVOMIND

2024

MARIA CLAUDIA TOMESCU

**Ne pregătim la
limba română!**

**auxiliar de limba română pentru
clasa a IV-a**

Ediția a – III -a

ISBN: 978-606-9734-44-5

Editura EVOMIND

2024

Cuprins

SUBSTANTIVUL	6
ADJECTIVUL	17
VERBUL	25
PRONUMELE	33
NUMERALUL	42
SUBIECTUL	51
PREDICATUL	56
ATRIBUTUL	63
COMPLEMENTUL	68
TEST 1	75
TEST 2	77
TEST 3	79
TEST 4	82
TEST 5	85
TEST 6	88
TEST 7	90
TEST 8	93
TEST 9	97
TEST 10	99
TEST 11	101

SUBSTANTIVUL

1. Subliniați substantivele din textele de mai jos și arătați că sunt substantive prin mijloacele de control cunoscute.

a. Pomii se umplură iarăși de rod. Iarba și florile împodobiră câmpii și spicurile aurite începură iarăși a se îndesa pe holdele legănate de adierea călduroasă a verei.

(Alexandru Odobescu – „Zece basme mitologice”)

b. Și când se uita fata, ce să vadă? Ograda se umpluse și pădurea fojgăia de o mulțime de balauri și de tot soiul de jivine mici și mari; însă tare în credință și cu nădejdea la Dumnezeu, fata nu se sperie, ci le ia pe câte una și le dă și le grijește cât nu se putea mai bine.

(Ion Creangă – „Fata babei și fata moșului”)

c. Atunci drăcoaica de femeie începu să blesteme de ciudă și să urle ca scoasă din minți, și deodată simți că i se face frică dar o frică atât de îngrozitoare, că nu știa ce să mai facă și-ncotro s-o mai apuce.

(Frații Grimm – „Alba-ca-Zăpada”)

d. Era odat-o babă și un moșneag. Baba avea o găină și moșul un cucoș. Găina babei se oua de câte două ori pe zi, și baba mânca o mulțime de ouă, iar moșneagului nu-i da nici unul. Moșneagul într-o zi pierdu răbdarea și zise:

(I. Creangă – „Pungața cu doi bani”)

2. Găsiți substantive cu sens opus substantivelor ce urmează: bunătate, hărnicie, zi, frig, bucurie, lumină, tinerețe, scumpete, sărăcie, adevăr, victorie, dreptate, prieteni, tânăr.

3. Din cuvintele de mai jos alegeți doar substantivele: căratul, blândețe, udatul, urâtă, blândă, urâțenie, floare, grădină, pom, înțelept, înțelepciune, grădinărit, înfloritul, înfloritoare, vicleană, vicleană, viclenie.

4. Alcătuiți propoziții doar cu substantivele din perechile de cuvinte:

albastru – albastrul
cheamă – chemarea
roșul – roșu
mâhnit – mâhnirea
munca – muncește
viteji – vitejie
albul – alb
scriere – scrie
trudit – trudă
adun – adunare

5. Scoateți din textele următoare substantivele comune:

a. Dar până la ele erau de străbătut locuri pline de primejdii. Căprioara își azvârle picioarele în fugă fulgerătoare, în salturi îndrăznețe – să încerce puterile iedului. ...

Prăbușită în sânge, la pământ, sub colții fiarei, căprioara rămâne cu capul întors spre iedul ei. Și numai când acesta, înspăimântat, se topește în adâncul pădurii, căprioara simte durerea, iar ochii ei se tulbură de apa morții.

(E. Gârleanu – „Căprioara”)

b. Era frig cumplit; ninge și se făcea noapte. Era cea din urmă noapte a anului, noaptea de Anul Nou! Pe frigul și pe întunericul acesta, mergea pe stradă o fetiță săracă, desculță...

(Hans Christian Andersen – „Fetița cu chibriturile”)

c. Curtea mea e la țară, pe malul unei ape. De jur împrejurul curții se încinge un gard de cătină, iar pe cătina în care vrăbiile stau împănate ca albinele, în rai, se țese de cu primăvară până-n toamnă, tulpina de rochița rânduncii. Pe margini se înalță plopi bătrâni, fuse uriașe pe care se deapănă vântul.

(E. Gârleanu – „În curtea mea”)

6. Subliniați substantivele proprii din textele:

a. Așa a fost prins Petru Aron, ucigașul lui Bogdan Voievod, și pus în ștreang.

Ștefan Vodă și-a mântuit domnia și viața de un neostenit și înverșunat năpăstuiitor ...

(Dumitru Almaș – „Arcașul Măriei Sale”)

b. Odată, vara, pe-aproape de Moși, mă furișez din casă și mă duc la moș Vasile (...) să fur niște cireșe.

(I. Creangă – „Amintiri din copilărie”)

c. În răsărit, dincolo de Valea Țicăului, se ridică dealurile pleșuve ale Sorogărilor și Cîrcului ...

(Mihail Sadoveanu – „Ion Creangă”)

7. Încercuiți substantivele compuse din următoarele texte.

a. Și-odată scoate Sfânta Duminică obrăzarul și sabia lui Statu-Palmă-Barbă-Cot, de unde le avea și ducându-le lui Harap-Alb zice:

(I. Creangă – „Povestea lui Harap-Alb”)

b. Drumul nostru pe valea Oltului se încheie la granița țării, din sus de Râul-Vadului, la strunga de la Turnu-Roșu, care în vechime purta mărețul nume de „Valul lui Traian”.

(Alexandru Vlahuță – „România pitorească”)

c. Uite colo un lăvicer de nu-mă-uita! Ce mai straturi de ochiul-boului! Sunt prea din topor”, băgă de seamă curtezanul. Îngâmfat, se împiedică de o gura-leului. „Mersi, de-alde dumneavoastră găsesc și-n câmp, la țară”. Întrucât privește barba-împăratului, îi venea rău numai când se gândea la numele ei. Și pierde-vară, înălțându-se sus, căuta cu ochii trandafirii.

(E. Gârleanu – „Hoinar”)

d. ...căci numai la dânsul și încă la vreo două locuri din sat era câte-un cireș văratec care se cocea – pălea de Duminica-Mare.

(I. Creangă – „Amintiri din copilărie”)

e. Văzând Făt-Frumos că Strâmbă-Lemne n-a făcut nici o ispravă, a hotărât să rămâie de pândă Sfarmă-Piatră, iar el și cu Strâmbă-Lemne au pornit la vânat.

(I. Creangă – „Făt-Frumos fiul iepei”)

8. Alcătuiți propoziții cu substantivele compuse ce se scriu într-un cuvânt: bunăstare, primăvară, radioascultător, binefacere.

9. Formați singularul substantivelor: caiete, vizitii, oameni, sărbători, frunțași, manuale, teme, exerciții, băieți, clădiri, jocuri, tractoare, podoabe, brazi, prietenii, coli, fânețe, cusături.

10. Puneți substantivele următoare la numărul plural: mal, tablou, sală, manual, casă, frate, școală, chibrit, ciocolată, copil, exercițiu, copac, floare, parc, stradă, balon, strugure.

11. Subliniați cu o linie substantivele la numărul singular și cu două linii pe cele la numărul plural.

a. Prâslea, care ședea deoparte, văzu piatra care căzuse cu zgomot, mulțumi lui Dumnezeu că i-a scăpat zilele și se gândea ce să facă ca să iasă afară. Pe când se gândea și plângea, dânsul auzi un țipăt și o văietare care îi umplu inima de jale; se uită împrejur și văzu un balaur care se încolăcise pe un copac și se urca să mănânce niște pui de zgripșor.

(P. Ispirescu – „Prâslea cel voinic și merele de aur”)

b. Făt-Frumos își spală fața în baia de lacrimi, apoi ... se culcă să doarmă în patul cu flori ..., și florile toate se adunară ... ținând sfat lung cum să fie luminile hainei de mireasă; apoi încredințară taina lor unui curtenitor flutur albastru ...

(M. Eminescu – „Făt-Frumos din lacrimă”)

c. Lui Nicu îi plăceau și viforul cu fulgere și trăsnete, cu rupere de nori, numai să nu țină ploaia prea mult, să-l răzbească la piele. Îi plăceau și vânturile iernii. Îi plăcea să vadă cum se învâluie fulgii de nea și ciorile prin văzduh, dar de viscol se temea.

(Ion Agârbiceanu – „Vânturile”)

12. Găsiți cinci substantive cu forme diferite pentru numărul plural.

13. Formați pluralul substantivelor:

a. *masculine*: arbore, codru, fag, fin, fluture, astm, iepure, leu, moșneag, nor, om, șarpe, urs tată;

b. *feminine*: basma, broască, carte, casă, cheie, coajă, corabie, lămâie, lume, luncă, odaie, poveste, ușă;

c. *neutre*: popor, muzeu, exercițiu, gust, pai, tablou, condei, adevăr, bob, beci, ac.

14. Găsiți forma de masculin a substantivelor date: babă, femeie, fată, oaie, lupoaică, nepoată, leoaică, vulpe.

15. Subliniați cu o linie substantivele la genul feminin, cu două linii substantivele la genul masculin, iar cu trei linii substantivele la genul neutru. Alegeți câte un substantiv din fiecare gen și introduceți-le într-o propoziție.

Noaptea era liniștită și la popasul de pescari ardeau focuri mari de trestii. Fumul, ațâțat și sporit de mănunchiuri verzi de ierburi și de papură, se târa la fața pământului, se răspândea în văzduh și alunga râurile supărătoare de țăntari.

Se alcătui îndată un foc de găteje pentru ciorba de pește.

Într-un cuptor mare, clădit pe patru pari groși, bătuți în pământ, afară, sub cerul liber, se cocea pâinea neagră, pescărească; căldura lui se simțea bine la câțiva pași.

(M. Sadoveanu – „Împărăția apelor”)

16. Stabiliți, după exemplul dat, pluralul substantivelor ce urmează și numărul silabelor acestora.

Exemplu: *academie* → *academiile* (6 silabe)

a. *genul masculin*: copil, fiu, geamgiu, hangiu, scatiu, tinichigiu, uliu, vizitiu;

b. *genul feminin*: argintărie, bucurie, copie, concluzie, conjuncție, creație, istorie, poezie, propoziție, șalcie, tipografie;

c. *genul neutru*: armistițiu, asediu, bisturiu, concediu, exercițiu, fluviu, juriu, naufragiu, principiu, sanatoriu, studiu.

17. Scrieți substantivele din paranteză în așa fel încât să aibă înțeles.

a. Ș-apoi fost-au poftiți la nuntă:

(Crăiasa) (furnici),

(Crăiasa) (albine),

Și (crăiasa) (zâne),

(Minune) (minuni),

Din (ostrov) (flori)!

(I. Creangă – „Povestea lui Harap-Alb”)

b. A trecu întâi o boare

Pe deasupra (vii)

Și-a furat de prin ponoare

(Puf) (păpădii).

Într-o clipă, alarmate

Ies din șanțuri (vrăbii)

Papura pe lac se zbate

Legănându-și (săbii).

(George Topârceanu – „Rapsodii de toamnă”)

c. Ce dor i-a fost (poet)

De (freamăt) (brădet),

De (murmur) izvor,

De (fluier) (păstor),

De (glas) (păsărele)

Și de (vecin) (stele) –

De (vârf) (Caraiman) ...

(Șt.O. Iosif – „Icoane din Carpați”)

18. Faceți analiza morfologică a substantivelor.

a) – Apoi iaca ce, oameni buni: de sute de ani, două țări surori, creștine și megieșe, Moldova noastră și Valahia sau Țara Românească, de care poate-ți fi auzit vorbindu-se, se sfâșie și se mănâncă între dânsule spre cumplita urgie și pieire a neamului românesc.

(I. Creangă – „Moș Ion Roată și Unirea”)

b) Un gânsac cu pene lucii

Cum trecea pe pod prin sat

Și-ntr-o mân-avea papucii,

Nu știu cum s-a întâmplat

Că papucii lui căzură,

Ce păcat, o, ce păcat!

Căci erau cu-alesătură

Fără leac de tivitură –

Ce păcat!

(G. Coșbuc – „Povestea găștelor”)

c) Făt-Frumos își luă ziua bună de la părinți și plecă să se bată el singur cu oștile împăratului ce-l dușmăneau pe tată-său. Puse pe trupul său împărătesc haine de păstor, cămeșă de

borangic, țesută în lacrimile mamei sale, mândră pălărie cu flori, cu cordele și mărele rupte de la gâtul fetelor de-mpărați.

(M. Eminescu – „Făt-Frumos din lacrimă”)

d) Sună dealul, valea sună,
Stă văzduhul să se spargă
De tălângi nenumărate
Ce izbesc în bolta largă.

(Ștefan Octavian Iosif – „Din Carpați”)

e) Era pe la sfârșitul lui august, și Pădurea Petrișorului, bătrână, neguroasă și nestricată de mână de om, își desfășura tăcută bolțile de frunzișuri. Urca domol coline târăgănite, se ridica departe într-un pisc prăpăstios ...

(M. Sadoveanu – „Pădurea Petrișorului”)

19. Scrie substantivele din paranteze la formele corespunzătoare:

- a) Coperta (carte) este lucioasă.
b) Bondarul asigură paza (stup)
c) Fata (Moș) a îngrijit cu dragoste copiii
(Sfânta Duminică).....

20. Subliniați substantivele:

a. Fulgii cădeau și se prindeau de părul ei lung și bălai care-i atârna frumos în cârlionți pe umeri-dar ea numai la frumusețe nu se gândea!

(H.C.Andersen - „Fetița cu chibriturile”)

b. Muscelele dorm sub zăpada de trei palme.Cerul e ca leșia.Cârduri de corbi,prididite de vânt,croncăne căutând spre păduri.Viscolul se întetește.Vârtejele trec dintr-un colnic în altul

(B.Șt.Delavrancea -,Iarna”)

c. Scăparea lor era lăstarul,dar tocmai dintr-acolo venea vânătorul.După o clipă de socoteală ,le-a poruncit să se pitulească jos,lipiți cu pământul,și cu nici un preț să nu se miște.(...) Se auzea fâșâitul unui câine care alerga pe miriște și din când în când glasul omului.

(Ion Al. Brătescu –„Voințești-Puiul”)

d. Lui Nicu îi plăceau și viforul cu fulgere și trăsnete,cu rupere de nori,numai să nu țină ploaia prea mult,să-l răzbească la piele.

(Ion Agârbiceanu -,„Vânturile”)

e. Magazia cu făină

Era subt o rădăcină;

Și,la rând, în multe caturi

Erau saci cu mei pe paturi.

(La Fontaine -,„Greierele și furnica”)

21. Grupați substantivele în funcție de fel, număr, gen: zăpadă,crocodil, poșetă, tablou, ploaie, maimuță, tunet,împărat, femeie, curcubeu, fereastră, sandale, polei, albină, mașină.

22. Înlocuiți spațiile punctate cu substantivele corespunzătoare:

“Somnoroase

Pe la cuiburi se adună,

Se ascund în.....

..... bună!

(Mihai Eminescu, “Somnoroase păsărele”)

23. Completați proverbele cu substantive potrivite din cele scrise în paranteză:

- a) Meseria ede
- b)bună se cunoaște de dimineață.
- c) strică.....
- d) După....., mulți.....s-arată.

(război, aur, lăcomia, ziua, viteji, brățară, omenia)

ADJECTIVUL

1. Subliniază substantivele cu o linie și adjectivele care arată însușirile substantivului cu două :

După trei zile toată preajma era îmbrăcată în haina albă și rece a iernii. După o ninsoare strașnică, urmă un senin ca sticla, aducând cu dânsul un ger aprig.

(I. Al. Brătescu- Voinești - „Puiul”)

2. Găsește cate trei adjective potrivite pentru substantivele date: om, flori, poveste, apă, greieraș, pasăre

3. Găsește câte trei substantive potrivite pentru adjectivele date:

- albă
- caldă
- limpede
- vesel
- înaltă
- curată

4. Cine poate fi?

- fricos
- lacom
- șireată.....
- strălucitor.....
- neobosită.....
- senin.....

5. Scrie forma de plural a următoarelor substantive însoțite de adjective, după model:

nor plumburiu- nori plumburii
 pitic hazliu -
 înaltul copac-
 brad argintiu-
 gustosul cozonac-

6. Completează spațiile punctate cu adjective potrivite:

Omul harnic,de pâine nu duce dor.
 Buturugarăstoarnă carul
 Vorbamult aduce.
 Paza trece primejdia

7. Analizează adjectivele:

Copiii veseli se jucau în poiană. Fagii uriași și plopii argintii se înălțau în jurul lor. Razele aurii ale soarelui mângâiau obrații îmbujorați ai copiilor.

8. Grupează adjectivele cu înțeles asemănător:

nevoiaș, pretențios, plictisitor, epuizat, exigent, sărman, rătăcitor, monoton, pribeag,

9. Găsiți adjective pentru substantivele:

grajdurile	-
bucătăriile	-
pereții	-
vetrele	-
istorie	-
poveste	-

10. Barați cuvintele care nu sunt adjective:

- muncitor, muncitorime, muncitoresc, muncă;
- pustiu, pustiitor, pustiime, pustiit;
- dornic, dorință, dorește;
- strălucire, strălucitor, a străluci.

11. Scrieți adjectivele corespunzătoare verbelor de mai jos:

Ex. a plânge	-	plângăcios
a tănui	-	
a ploua	-	
a răcori	-	
a vâna	-	

12. Subliniați, apoi analizează adjective din textele:

O lină suflare de vânt adie peste grânele coapte. Întinsa pădure de spice se-ndoaie în valuri sclipitoare.

(Al. Vlahuță – „România pitorească”)

Bradul gema de mere aurite și argintate, iar în toate ramurile crescuseră, asemenea mugurilor și bobocilor, migdale zaharisite, bomboane poleite, și tot felul de dulciuri îmbietoare.

Sute de lumânărele colorate sclipeau ca stelele în ramurile falnicului brad.

(E.T.A. Hoffmann – „Darurile“)

13. Găsiți adjective care încep sau conțin grupurile de litere și/sau grupurile de sunete indicate: mp / mb, î / â, ea, oa.

14. Alcătuiți trei enunțuri respectând cerințele:

a) adjectivul „fioros” să determine un substantiv de genul masculin, numărul singular (realizează corect acordul);

b) adjectivul „misterios” să determine un substantiv comun, genul feminin, numărul plural;

c) adjectivul „tăcut” să determine un substantiv la genul neutru, numărul singular.

15. Alcătuiți două enunțuri în care adjectivul să fie așezat înainte și după substantiv.

16. Adăugați textului următor adjectivele potrivite.

Era o fetiță, însă și
 Rochița de doc stătea și în chip
 nepermis pe trupușorul Botinuțele îi erau pline de
 colb și cu șireturile

17. Găsiți pentru adjectivele date substantive potrivite și alcătuiți enunțuri:

înnourat -

înnegrit	-
înnoit	-
accentuat	-
accelerat	-
cooperant	-
needucat	-
zoologică	-

Ex. cer înnourat

Pe cerul înnourat se zărește un avion cu reacție.

18. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor din enunțurile de mai jos

- Vântul sufla ușor în acea zi.
Zborul ușor al păsării l-a impresionat.
- Ploaia se auzea clar pe acoperiș.
Murmurul clar al izvorului se aude de departe.
- Chipul blând al mamei mă înduioșează.
Băiatul privea blând spre căprioară.
- Se referea la copilul liniștit.
Mergera liniștit către școală.

19. Analizați adjectivele din textul următor:

Grajdurile mari și încăpătoare, cu guri negre și pustii, bucătăriile imense cu pereții afumați și cu vetrele reci și fără cenușă, îmi păreau o poveste, o istorie veche, veche de tot ...

(C. Hogaș – „Pe drumuri de munte”)

20. Găsiți adjective cu sens asemănător pentru:

- ireal
- atrăgător
- obișnuit.

21. Găsiți substantivele din care s-au format următoarele adjective:

- aurite
- poleite
- zaharisite.

22. Treceți la numărul plural expresia: “botul catifelat, mic și umed” și la singular expresia: ”oamenilor înțelepți”.

23. Găsiți însușiri pentru: Făt-Frumos, Albă ca Zăpada, zmeu, Scufița Rosie.

24. Scrie trei propoziții în care cuvântul „vii” să fie pe rând:

- a) substantiv;
- b) adjectiv.

25. Corectează greșelile din enunțurile de mai jos.

Ochelarii fumuri poartă Mihai.

Bujori roșii au înflorit.

Roșiii bujori sunt în grădină.

26. Se dă textul.

Mi-e dor de toaca din vecini, și de tălângi de verde plai, de jalnic fluier de păstor, de mândru port, de dulce grai, mi-e dor de tine dor.

- a) analizați adjectivele din text;
- b) scrie forma de plural al celui de-al doilea adjectiv.

27. Se dă textul:

Pe mare, pe Dunăre și prin trestii, răsfârngerile soarelui păreau că zboară ca niște fluturi galbeni roșietici.

- a) găsește adjectivele;
- b) găsește substantivul care are mai multe adjective;
- c) precizează locul adjectivelor în propoziție.

28. Se dă propoziția:

Nunul mare, mândru soare și pe nună mândra lună.

- a) subliniază adjectivele;
- b) stabilește locul adjectivelor în funcție de substantive;
- c) trece întreaga propoziție la numărul plural.

29. Subliniați forma corectă a cuvintelor de mai jos:

- a) Nori fumurii/fumuri treceau peste sat.
- b) Copiii noi/nou născuți vor pleca mâine.
- c) Locatarii rău/răi platnici nu sunt acceptați.

30. Completează spațiile punctate:

- a) Adjectivul este partea de vorbire care arată
- b) Adjectivul are același gen și număr cu
- c) Adjectivul devine altă parte de vorbire atunci când determină un

31. Înlocuiți cuvintele subliniate cu adjective potrivite:

ochi ca cerul senin =
soarele ca o tipsie de aur =
apa ca și cristalul =
puisori rupți din soare =

32. Completați proverbele cu adjectivele corecte:

- a) Prietenul.....la nevoie se cunoaște.
- b) Vorba dulce mult aduce.
- c) Fapta..... e pentru om cunună.
- d) Minciuna are picioare.....

33. Alcătuiți un text în care să folosiți cu sens opus următoarele adjective: bolnav, murdar, vinovat, necinstit.

VERBUL

1. Subliniați verbele din textul următor:

O ploaie rece cădea neîntrerupt. În văi și pe dealuri plutea o ceață lăptoasă. Prin văzduh veneau împușcături înăbușite.

Deodată izbucniră cele dintâi focuri ale turcilor. Maiorul Șonțu căzu. Dorobanții apărură într-un salt vijelios.

(M. Sadoveanu - "Lumea Griviței")

2. Alcătuiți enunțuri în care verbele să fie la:

- a) persoana a II-a, numărul singular, timpul prezent;
- b) persoana a III-a, numărul singular, timpul viitor;
- c) persoana I, numărul plural, timpul trecut.

3. Găsiți verbele cu înțeles opus următoarelor verbe:

ai venit
s-a supărat
tac
va stinge
va dispărea
veți intra

4. Găsește verbe care au același înțeles cu expresiile date

:

-a luat-o la sănătoasa
-a lua loc

- a-și băga mințile în cap
- a da de știre
- a se da de-a dura
- a pune la cale

5. Alcătuieste enunțuri în care verbul să respecte condiții date:

- a) acțiune, timp prezent, persoana a II-a, numărul singular;
- b) existența, timp trecut, persoana a III-a, număr plural;
- c) stare, timp viitor, persoana I, numărul plural.

6. Subliniază și analizează verbele din textele de mai jos:

a) Iarna a trecut, a venit primăvara, pârâiașele vesele își cântă cântecul cristalin. Natura se trezește la viață. În curând vor sosi păsările călătoare și pomii vor îmbrăca haina albă de sărbătoare.

b) La vară voi merge cu nepoții mei în parc, la plimbare. Când vor obosi de alergătură, vor sta pe banca unde stăteam cândva și eu și citeam. Le voi povesti despre strămoșii noștri, dacii și romanii. Vor afla multe lucruri interesante.

7. Trece următoarele verbe la timpul trecut:

- voi ajunge
- recităm
- vei ajunge
- veți primi
- descoperă

8. Găsește verbe cu sens opus:

- a stinge
- a vinde
- a primi
- a termina
- a iubi
- a dispărea

9. Înlocuiește expresiile următoare printr-un verb cu același sens:

- a o scoate la capăt
- a-și da silința
- a da viață
- a da în clocot
- a băga de seamă
- a da drumul
- a-i părea rău
- a da bir cu fugiții

10. Scrieți verbele de la care provin substantivele:

- zâmbetul
- întinsul
- legănatul
- cusutul
- plecatul
- fuga
- munca
- culoarea
- uitarea

11. Observă și completează:

am văzut - nu am văzut - n-am văzut
 ai cântat
 a zis
 am cerut
 ați ascultat
 au desenat

12. Scrie forma corectă a verbelor din paranteze:

- a) Băiatul (a afla)că părinții (a fi) la târg și că sătenii(a fi)supărați de dispariția puzezei.
 b) După un timp, pupăza (a cânta)și copiii (a crede)că Nică (a fi)învinuit pe nedrept.
 c) Nică (a mânca)cu poftă, bucuros că totul (a se sfârși)cu bine.

13. Anulează forma incorectă:

Eu ieram/eram în sufragerie:

Tu erai/ierai la spectacol cu sora ta cea mică.

Angela era/iera în grădina înflorită a bunicilor.

Și voi ierați/erați în recreație cu noi.

Mirel și Alin erau /ierau elevi de serviciu.

Fiind/find duminică, aveau mai mult timp liber.

14. Anulează cuvintele de prisos din expresiile subliniate.

Explică de ce trebuie anulate.

Ogarul adulmecă mirosul iepurelui împușcat de vânător.
Am auzit cu urechile mele ce a spus la știri.

Simona și Alexandra au continuat mai departe să vorbească.

Chipul bunicii mele dăinuie permanent în inima mea.

În lagăre, oamenii erau exterminați în masă.

Părinții ne îndrumă calea spre un viitor fericit.

Mirel și-a notat o însemnare pe marginea cărții de citire.

15. Găsește câte un verb cu sens asemănător pentru următoarele grupuri de cuvinte. Indică persoana, numărul și timpul fiecărui verb găsit.

- îi era frică
- ați băgat de seamă
- au dat ziua bună
- îmi aduc aminte

16. Pune verbul “a înțelege” la următoarele forme:

- a) persoana I, nr. plural, timp trecut;
- b) persoana a III-a, nr. singular, timpul viitor;
- c) persoana a II-a, nr. plural, timpul prezent.

17. Scrieți verbe cu sens opus următoarelor cuvinte:

- a merge
- a scădea
- a veni
- a dezlega

a apune
a urca
a râde
a pleca

18. Treceți verbele date la timpul viitor:

Roata morii s-a oprit.
Ascultă șoaptele vântului.
Cântecul cucului a încetat.

19. Alcătuiți enunțuri cu verbele :

- a) „a fi” – persoana a II-a , singular;
- b) „a vrea” – persoana a III-a, plural;
- c) „a pleca” – persoana I, plural.

20. Transformați cuvintele următoare în verbe:

plimbare
dărnicie
setos
vindecabil
folositor

21. Corectați propozițiile:

- a) Să nu mai fi supărăcios!
- b) Dute deti caută caietul de teme!

22. Formulează propoziții cu următoarele verbe: se apropie, au alunecat, arată, a pornit, am rezolvat, scrie.

23. Înlocuiește verbele subliniate cu altele care au același sens:

„Când se plimbau prin parc, pe aleile umbrite de castani, nu vorbeau prea mult. Bunicul și nepotul priveau muți de uimire la păsărelele care ciripeau gureșe, la azurul cerului, la splendorile grădinilor cu petunii și regina-noptii. Amândoi pricepeau, tulburați de măreția locurilor, cât de frumos era să încerci să afli tainele naturii.”

24. Transformă cuvintele următoare în părți de vorbire diferite:

<u>SUBSTANTIV</u>	<u>ADJECTIV</u>	<u>VERB</u>
mătură	a mătura
.....	înflorit(ă)
scădere
pictură
.....	muncitor(oare)
culoare
.....	a lumina

25. Completați spațiile punctate din proverbe cu verbe potrivite:

- Apa când..... și pe munți cufundă.
- Lupu-și părul, dar năravul ba.
- Până nu.....cu un om un sac cu sare, nu-l poți cunoaște.
- Când vulpeala struguri, zice că..... acri.

(n-ajunge, schimbă, mănânci, sunt, afundă)

26. Găsiți verbe cu înțeles opus, păstrând persoana și numărul verbelor date, apoi alcătuiți un text cu ele:

vorbești, au trait, a murdărit, intru, deschid, urcăm.

PRONUMELE

1. Subliniază adjectivele și pronumele din textul următor:

Și paserile se-nțeleg între ele. Dumneavoastră poate nu mă veți crede. Atâta pagubă! Dar eu știu multe asupra lucrului ăstuia ... Dumneata, spre pildă, auzi ciripind o rândunică, crezi că i-a venit, așa, un gust să facă gălăgie, în vreme ce dânsa dă povețe puișorilor ...

(Emil Gârleanu – „Cioc! cioc! cioc!”)

...Fără să stea în cumpănă, îți făcu vânt spre lujerul înalt, subțire și mândru al unui crin întârziat. Așezându-se în potirul parfumat, alb ca zăpada, el își destinse aripile puțin, să se odihnească...

(Emil Gârleanu – „Hoinar”)

2. Formulează trei propoziții în care să folosești:

- pronumele personal, persoana a II-a, numărul singular;
- pronumele personal, persoana I, numărul plural;
- un pronume personal de politețe.

3. Înlocuiți substantivele subliniate cu pronume:

Azor era un câine credincios.

..... era un câine credincios.

Ina și Mihai sunt frați.

..... sunt frați.

Elevii au plantat un copac.
..... au plantat un copac.
Georgeta și Ioana învață.
..... învață.
Violeta citește.
..... citește.

4. Subliniați pronumele personale, apoi schimbați numărul acestora și scrieți corect propozițiile:

El iubește natura.
Voi plecați la mare.
Eu alerg prin curte.

5. Subliniați și analizați pronumele personale din textele următoare:

– Dragii mamei copilași, eu am să merg în pădure după mâncare. Voi încuiați ușa după mine. Auzit-ați ce-am spus eu?
– Da, mămucă, ziseră ei.
– Pot să am nădejde în voi?
– Da, mămucă! Noi suntem o dată băieți.
(Ion Creangă – „Capra cu trei iezi,,)

„ - Ține-ți darul, creștine! Eu îți poruncesc să-ți duci avutul pe oricare din ulițe [...] și acolo să-l lași până dimineața, fără paznic! Și de ți se va întâmpla vreo pagubă, eu sunt răspunzător”.

6. Completați textul de mai jos cu formele corespunzătoare ale pronumelui personal:

Predeal, 23.12.2004

Dragă Andrei,

Mă grăbesc să-ți..... scriu o carte poștală ilustrată din această minunată stațiune montană, unde vom petrece vacanța de iarnă. Totul este încântător.

..... pare rău că nu ești și aici cu

..... doresc vacanță plăcută!

..... sărută cu prietenie al tău coleg,

Marius

7. Subliniază pronumele și apoi analizează-le!

Noi suntem în grădină împreună cu ei. Eu culeg floricele, iar ea culege frunze. Dânsa este veselă, iar tu o necăjești.

Dânsul se apropie de bunicul. El zice:

- Dumneata, iubești plantele?

- Iubesc plantele la fel ca voi.

8. Treceți toate propozițiile la plural!

Eu merg la magazin.

Colega mea este ea.

Dumneata pleci la bunica.

Tu citești poezia.

9. Înlocuiește pronumele personale cu pronumele de politețe potrivite!

El vrea mere.
Tu cumperi cărți.
Ea se plimbă cu el.
Voi plecați la munte.

10. Formulează o propoziție în care să ai un pronume personal la persoana I, numărul plural.

11. Alcătuieste enunțuri în care să folosești:

- a) un pronume personal la persoana I , numărul singular;
- b) un pronume personal de politețe la persoana a III-a , numărul plural;
- c) un pronume personal la persoana a III-a, numărul singular, gen masculin;
- d) pronumele personal „ne-”;
- e) pronumele personal de politețe „Măria Sa”.

12. Completează cu formele neaccentuate ale pronumelui personal:

Lui-am dat cartea.
Ei nu-au spus adevărul.
Ție-am citit povestea.
Vouă place muzica?
Lor se termină acuarelele.
Mie-a căzut geanta.
Nouă place înghețata.
Lor-ai dat caseta?
Aș vrea să- cumpăr mamei o floare.

13. Treceți pronumele personale la numărul plural și modificați propozițiile :

Eu mi-am recunoscut vina.

Lui i-am cerut o carte .

Pe tine te-am așteptat.

14. Precizeaza valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunțurile de mai jos:

A mers cu noi la tipografie .

În mine lucrează mulți mineri.

Eu voi pleca la munte.

Raluca are o rochiță nouă.

Sanda a cumpărat multe cărți noi.

Doamna m-a felicitat întâi pe mine.

Nouă ne plac mult fructele .

Am plecat spre voi când ați sunat.

15. Analizați în tabel cuvintele subliniate din textul:

– Patrocle, îi zise ea, eu știu că tu ești cățel vrednic și viteaz. Dar ce ne facem noi, dacă ne-om rătăci în pădure ?

Atuncea ce-i de făcut? Eu zic să căutăm un culcuș.

(M. Sadoveanu – „Dumbrava minunată”)

16. Precizează felul, persoana și numărul pronumelor din următoarele enunțuri:

A venit la voi în vizită.

Dumneaei este bunica.

Dirijorul vă dă tonul.
Banca lui este curată.
Îmi place ora de matematică.

17. Scrie pronumele personale care pot înlocui substantivele subliniate:

Tata lucrează la calculator.
Mama pregătește un tort.
Băieții joacă șah.
Fetele fredonează o melodie.

18. Alege forma corectă!

Tu / Eu știi să înoți?
Eu / Ei și-au scris temele.
Ei / Noi vom viziona un spectacol.
Voi / Ea vă veți însoți părinții la munte.
Ea / Noi și prietenele ei se joacă.
Vă însoțesc și eu / noi în excursie.

19. Alcătuiți două propoziții în care pronumele personal eu să fie, pe rând, subiect și parte secundară de propoziție. Analizați pronumele.

20. Alcătuiți o propoziție în care să folosiți pronumele personal la persoana a III-a, numărul plural, genul feminin.

21. Precizează felul fiecărui pronume și funcția lui sintactică.

- a) Voi oameni buni, plecați!
- b) O, fiul meu! Tu fata mea! Eu voi pleca.
- c) Noi vom scrie povestea.

22. Încercuiește forma corectă a pronumelui :

Eu/Ieu sunt foarte fericit.
Iea/ea a întârziat la școală.
Cu ei / iei nu mă înțeleg deloc.
Unde vor pleca ele/iele?

23. Analizează pronumele personale din textul:

-Patrocle, zice duduia Lizuca, eu știu că tu ești un cățel vrednic și viteaz. Dar ce ne facem noi dacă rătăcim drumul? întrebă ea pe cățel...

(M. Sadoveanu – „Dumbrava minunată”)

24. Subliniază și analizează pronumele personale din textul următor:

-Calul să-ți trăiască, Făt-Frumos, îi mai zise ea, ca un năzdrăvan ce este, căci de nu era el, te mâncam fript; acum însă m-ai mâncat tu pe mine.

(P. Ispirescu – „Tinerețe fără bătrânețe”)

25. Barează cuvintele scrise greșit:

Mi-am / Miam adus cartea și iam/i-am dato/dat-o colegei care m-a/ma rugat ieri.

26. Transformă comunicările astfel încât pronumele personale să fie la numărul plural:

Ce mai faci tu, băiatule? îl întrebai eu. Ți-ai terminat temele?

27. Alcătuieste enunțuri folosind cuvintele:

v-a/va; ce-l/cel; nu-l/nul .

28. Completați cu pronumele potrivite următoarele ghicitori și apoi dezlegați-le:

a) Gazdă bună și aleasă
E la orișicine-n casă
.....primește pe oricine
Și când pleacă și când vine.

b) Două scânduri cu inele
Păstrăm cărțile pe..... .

c) Spre stânga de-i sucești nasul,
.....îndată-ți umple vasul!

29. Continuă textul de mai jos, folosind cât mai multe pronume:

La cinematograful

Miron vrea să meargă la un film. El se îndreaptă spre casa de bilete. Cere un bilet. Deodată îl strigă cineva.....

NUMERALUL

1. În textul următor:

Unu, doi, trei, patru, șapte,
Iar pe unul l-am pierdut!
Mai acum vreo trei minute
Opt la număr am avut.

(Otilia Cazimir)

2. Scrieți cu litere numeralele date: 39, 16, 10, 28, 518 .

3. Uniți, cu o linie, numeralele din prima coloană cu substantivele potrivite din coloana a doua:

carte

un

o

mere

doi

copii

copaci

doua

lalele

douăsprezece

caiet

doisprezece

4. Completează punctele cu numeralele care lipsesc (scrise cu litere).

a) Anul arede zile.

b) O săptămână are.....zile.

c) În fiecare zi sunt.....de ore.

d) La oraîncepem cursurile și le terminăm la ora..... .

e) M-am născut în anul.....

f) Astăzi suntem în data deianuarie, anul.....

5. Subliniază numeralele din următorul text. Grupează-le pe două coloane: cele care exprimă numărul și cele care exprimă ordinea.

Trei pisici se jucau cu două gheme de lână. Au mai venit patru. Doi dintre ei sunt tare jucăuși. Au lăsat pe covor cele două gheme încurcate. Cei șapte pisici s-au plictisit de gheme. Trei dintre ei au plecat la fereastră. Al patrulea s-a ascuns sub masă; al cincilea, al șaselea și al șaptelea au găsit doi papuci. Joaca iar începe.

6. Alcătuieste trei propoziții în care să folosești numerale care exprimă numărul și trei propoziții cu numerale care exprimă ordinea.

7. Alcătuieste un scurt text cu titlul „Programul meu zilnic”, în care să folosești numerale.

8. Alege formele corecte:

- a) șase;șease; șese.
- b) șapte; șeapte; șapte.
- c) optîsprezece; optsprezece; optîșpe.
- d) Ana este născută pe doisprezece/douăsprezece mai.
- e) Bunicul are opt zeci/optzeci de ani.

9. Scrieți trei titluri de povești care conțin numerale.

10. Subliniați în textul următor, cu verde numeralele care exprimă numărul obiectelor, iar cu albastru numeralele care exprimă ordinea obiectelor.

În tabără la munte, am fost douăzeci de elevi de la școala noastră. Eu am fost înscris al doisprezecelea, pe listă. În excursie mergeam în șir indian. Ionel era primul, Vasilică al doilea, Gicu al treilea, iar eu al patrulea. Eram veseli cu toții și ne făceam poftă de mâncare, jucându-ne. Masa o serveam la orele treisprezece. După masă dormeam două ore.

11. Scrie cu litere numeralele: 15, 14, 16, 17, 18, 45, 90, 2457.

12. Subliniază numeralele din textul următor:

Trei surori poți să le zici
Una mare, două mici.
Vin în fiecare an
Și pun lacăt la ghiozdan.

Am un copac cu patru crengi

Una înverzește
 Una rodește
 Una veștejește
 Și una usucă.

13. Formează enunțuri cu următoarele numerale: doi, cincisprezece, o mie, trei sute opt.

14. Caută numerale pentru proverbele următoare:

E mai bine să întrebi de ori decât să greșești
dată.

Cine aleargă după iepuri nu prinde nici.....

Numai cu floare nu se face primăvară.

15. Completează următoarele expresii cu numerele potrivite:

„a vorbi între ochi”;

„om cu fețe”;

„a nu se lăsa cu Cu.....”;

„în timpi și mișcări”;

„a umbla pe cărări”;

„a lua la păzește”;

„a fi în al cer”.

Precizează înțelesul fiecăreia.

Alege două expresii și construiește cu ele enunțuri!

16. Subliniază numeralele din șirul următor: ei, acasă, zece, umbrelă, acuarele, șaisprezece, puternic, trei sute, pisică, al cincilea, câmpie, friguroasă, primul, voi, uniformă.

17. Taie forma incorectă:

optisprezece → optsprezece

unsprezece → unșpe

trei zeci → treizeci

nouășpe → nouăsprezece

cinci zeci și doi → cincizeci și doi

18. Încercuiește varianta corectă:

Anca are un frati**or** in clasa **intaia** / **intai**.

Cutia aceasta contine **paisprezece** / **patrusprezece** bomboane.

Ieri s-au vandut **cinzeci** / **cincizeci** flori.

Luna ianuarie are **treizeci si una** / **trei zeci si una** de zile.

19. Faceti analiza gramaticala a numeralelor din proverbele:

Când doi se cearta, al treilea câștigă.

Măsoara de zece ori când taie o dată.

20. Subliniază numeralele din textele:

Azi am cumpărat din piață

De doi lei ceva verdeață,

Castraveți de patru lei,
 De cincizeci de bani ardei,
 De doi lei am luat alune
 Și de patru lei căpșune.
 Pe o pungă de ciuperci
 Am dat cinci lei șaptezeci,
 Treizeci de bani pe-un chibrit
 Voi știți cât am cheltuit?

(Nicolae Taobe – „La piață”)

Un, doi, trei,
 Eu strâng flori de tei,
 Patru, cinci, șase,
 Florile miroase.
 Șapte, opt, nouă
 Florile au rouă.
 Am ajuns la zece,
 Roua este rece!

(Grigore Vieru – „Numărătoare”)

21. Despărțiți în silabe următoarele numerale: unu, patru, opt, doisprezece, doi, cinci, optsprezece, trei, șapte, douăsprezece, nouăsprezece.

22. Completați enunțurile cu numerale potrivite:

Cuflori poți face două buchete de câte șapte flori.

Când ceasul arată ora cinci după-amiază, spunem că este ora.....

Săptămâna este formată din zile lucrătoare și o zi de odihnă.

Prin junglă patrulează elefanți, adică o duzină.

Dacă am învățat de două ori câte nouă versuri înseamnă că am învățat versuri.

Două săptămâni înseamnă zile.

23. Încercuiți numeralul corect :

Ea era al nouălea /a noua.

Au câștigat primele doisprezece / douăsprezece.

A abandonat cursa al optulea/a opta băiat

24. Scrieți numeralele din paranteză la forma potrivită :

(un) floare.....

(treizeci și două) de copaci.....

(o sută doi) garoafe.....

(doisprezece) fete.....

(cincizeci și doi) de pagini.....

25. Grupați numeralele în funcție de ceea ce exprimă:

șase, al treilea, o sută trei, ultimul, paisprezece, al optulea, opt sute patruzeci și opt, a doua, o mie optsprezece, a șaptea

26. Alcătuieste trei propoziții în care cuvântul „nouă” să reprezinte părți diferite de vorbire:

a) numeral

b) pronume

c) adjectiv

27. Subliniază numerele din textul următor:

Este ora nouă. Mergem la stadion. Cele două echipe sunt pe teren. Circa două mii de spectatori îi încurajează. Fiecare echipă are câte unsprezece jucători. Pe banca de rezerve se găsesc câte cinci jucători: un portar și patru jucători de câmp. Fiecare echipă are dreptul la câte două schimbări. Rezultatul final a fost de trei la trei. Toți au plecat acasă mulțumiți. Câteva zeci de suporteri mai scandau numele echipei favorite.

28. Completează proverbele cu numerele potrivite:

Seamănă ca picături de apă.

Unde mănâncă, mănâncă și

Când se ceartă câștigă.

E mai bine să întrebi de ori decât să greșești ____ dată.

Cine alergă după iepuri, nu prinde nici

Mielul blând sughe la ____ oi.

29. Găsiți numerele care se „ascund” în următoarele cuvinte:

Strei, copt, prunul, Ungaria, doica, Orăștie, patrula.

30. Următoarele cuvinte sunt tot numerele: amândoi, tustrei, tuspatru, jumătate, un sfert, treime, zecime, câte doi, câte zece, de două ori.

Alcătuiește cu ele enunțuri.

31. Scrieți cu cifre, apoi cu litere următoarele date:

Anul Nou.....

Ziua Unirii.....

Ziua Copilului.....

Crăciunul.....

Ziua Națională a României.....

32. Alcătuieste un text în care să folosești trei numere cardinale și patru numere ordinale.

SUBIECTUL

1. Completați cu subiecte potrivite:

- a)ciripesc pe ramuri.
- b) Au sositluni seara?
- c).....se ofilesc în vază.
- d) Voi pleca.....în locul tău.
- e).....citim o poveste frumoasă.
- f) Du-te.....!

2. Formează corect propoziția astfel ca subiectul să fie primul:

- a) moara, este, zarvă, la, multă;
- b) găsit, ei, au, rezultatul, corect, problemei ;
- c) tuturor, le, el, zâmbește;
- d) pădure, vrăjît, creștea, în, copac, un.

3. Alcătuiți propoziții în care cuvintele date să aibă funcția de subiect: România, fructele, ușa, ele, bătrâna, iepuraș.

4. Subliniați cu o linie predicatele și cu două linii subiectele:

- a) Ei vorbesc limba engleză.
- b) A început o călduță ploiță.
- c) Maria desenează un peisaj?
- d) Pe câmp se adună albele oițe.
- e) Vor câștiga trei la cros.
- f) Mâine, dumneata vei spăla vasele!

5. Dați exemple de propoziții în care subiectul să fie:

- a) la început;
- b) la mijloc;
- c) la sfârșit.

6. Alcătuiți propoziții în care subiectul să fie exprimat prin:

- a) substantiv comun
- b) substantiv propriu
- c) pronume personal
- d) pronume personal de politețe
- e) numeral cardinal
- f) numeral ordinal

7. Transformă propozițiile simple de mai jos, în propoziții dezvoltate și scrie-le, respectând cerințele :

Tu citești.

Copiii dorm.

Ioana scrie.

- a) propoziția să aibă subiectul exprimat prin substantiv comun, aflat la începutul propoziției;
- b) propoziția să aibă subiectul exprimat prin substantiv propriu aflat în interiorul propoziției;
- c) propoziția să aibă subiectul exprimat prin pronume personal aflat la sfârșitul propoziției.

8. Se dau cuvintele:

ramurile, ciripesc, pe, înverzit, păsărelele

- a) Ordonează cuvintele de mai sus într-o propoziție;
- b) Transformă propoziția pe care ai scris-o în propoziție simplă;
- c) Transformă propoziția pe care ai scris-o în propoziție negativă.

9. Subliniază cu o linie subiectele exprimate prin substantive:

“Turmele își dăngăneau clopotelepe coasta de la miazăzi.(...) Cirezile veneau din preful alb al drumului uscat, fript de secetă. Oamenii, istoviți de muncă, dogorâți de zăpușeala de pe zi, se strecurau pe-ndelete spre sat.”

(Ion Agârbiceanu, “Nepotul”)

10. Dezlegați următoarele ghicitori. Cuvintele găsite folosiți-le ca subiecte în propoziții:

- a) Ban de aur colorat
Cu pene înconjurat,
Îl puteți ghici îndată,
Că are nume de fată.
- b) Peste ape și pământ
Plutesc munți purtați de vânt.
- c) O surcică argintie,
Numa-n apă șade vie.

11. Înlocuiți cu pronume, subiectele exprimate prin substantive, din textul de mai jos:

“ O nouă solie porni spre Pui-de-om. În fruntea trimișilor împărătești era însuși bătrânul învățat.

-Uite, ciobănașule, ți-am adus fluierul îndărăt. Țara e la grea răspântie. Măria-Sa te roagă să vii și să dai ajutor!(...)

Ciobănașul plecă pe câmpul de bătălie.”

(Victor Eftimiu, “Fluierul ciobănașului”)

12. Subliniază și analizează subiectele din textul de mai jos:

Soarele încălzește mai puternic. Aburi albicioși apar deasupra pământului umed. Iarba, florile și pomii au înviat din somnul iernii. A venit primăvara. Rândunelele au sosit la vechile lor cuiburi. Alexandru, Marian sau Cosmin presară zilnic boabe pe marginea ferestrei. Ele ciugulesc toate semințele. Două au deja pui. Cărăbuși lucitori, gândăcei negri, fluturi de toate culorile zboară prin grădină. Caișii, piersicii și cireșii au înflorit.

13. Alcătuiți propoziții în care subiectul să fie exprimat prin:

- a) substantiv comun;
- b) substantiv propriu;
- c) pronume personal;
- d) pronume personal de politețe.

14. Alcătuieste propoziții respectând cerințele date:

- a) subiectul este exprimat prin substantiv comun și se află la începutul propoziției;
- b) subiectul este exprimat prin substantiv propriu și se află la sfârșitul propoziției;
- c) subiectul este exprimat prin pronume personal de politețe și se află în interiorul propoziției.

15. Găsește subiecte potrivite pentru a alcătui propoziții:

..... a învățat o poezie.

..... au înflorit în toată grădina.

Lângă sobă toarce

Ieri, au plecat în excursie.

16. Recunoaște subiectele din textul de mai jos și spune prin ce sunt exprimate:

Împăratul avea doi fii: Olt și Mureș. Ei trăiau într-o cetate, pe vârful unui munte. Împăratul a plecat la război. El nu s-a mai întors. Băieții au plecat în lume în căutarea lui.

Împărăteasa se bucura de vrednicia lor. Fiii, însă, se certau. Mureș a apucat spre miazănoapte. Olt a apucat spre miazăzi.

(după „Legenda Mureșului și a Oltului”)

PREDICATUL

1. Subliniază și analizează predicatelor din textele:

a) Motocel umbla pe cărarea din pădure. Deodată se opri.
Arătă cu brațul spre un copac. Strigă de bucurie:

- Am văzut o veveriță!

Căutarăm cu privirea micul animal.

(Mihail Sadoveanu)

b) Pădurea fumează, negurile se lasă, păsările se rotesc.

(Emil Gârleanu)

2. Subliniază predicatelor din propozițiile date și precizează poziția lor:

a) Sub fina mângâiere a soarelui, pământul tresare.

b) S-au întors păsările călătoare.

c) Apa sună somnoroasă.

3. Alege forma corectă a predicatului:

Liliecii vede / văd noaptea.

Soarele încâlzește/încălzesc pământul.

Iepurilă fug/fuge repede.

Elevul citeșc/citește corect.

4. Delimitează propozițiile:

- a) Cine lucrează și tace mai multă treabă face.
- b) La omul harnic se uită sărăcia pe fereastră, dar nu îndrăznește să intre.

5. Completează enunțul:

Predicatul este partea de exprimată prin, care răspunde la întrebarea adresată subiectului.

6. Completează spațiile libere cu predicat potrivit:

Pe apa întinsă ca o oglindă a lacului, luna. Măciuliile firave ale trestiiilor încet. Copacii înmuguriți malurile. O barcă rătăcită încet. Peste tot liniștea.

7. Subliniază verbele care au rol de predicat, apoi analizează-le:

- a) Cei mai frumoși ghiocei prin mărăcini se găsesc!
- b) Livezile de pe dealuri s-au împodobit cu flori albe.
- c) A sunat clopoțelul peste larma glasurilor.

8. Respectând schemele date, alcătuiți propoziții:

- a) $\frac{S + P + p.s.}{\text{subst. verb subst.}}$
- b) $\frac{p.s + P + S}{\text{subst. verb subst.}}$
- c) $\frac{S + p.s. + P + p.s.}{\text{subst. adj. verb subst.}}$

9. Alcătuiți propoziții în care:

- a) subiectul să fie multiplu;
 b) subiectul să fie exprimat prin numeral;
 c) predicatul să fie la persoana a II-a, numărul plural.

10. Precizează felul propozițiilor de mai jos:

- a) Ștefan cel Mare a fost viteaz, îndrăzneț și drept.
 b) Adrian, Maria, Cornelia și eu suntem harnici, cinstiți și curajoși.

11. Subliniază predicatele. Precizează felul acestora.

a) Timpul era frumos la țară. Secara era galbenă ca aurul, ovăzul era verde.

b) Am plecat capul. Era o muștrare dureroasă în ochii prietenului meu. Atunci abia mi-am revenit. Mi-a năvălit sângele rușinii în obraz; eram ticălos și mic.

(Mihail Sadoveanu)

12. Alcătuieste două propoziții care să aibă predicat nominal.

13. Alcătuieste două propoziții în care predicatul nominal să aibă nume predicative multiple

14. Scrie câte o propoziție în care verbul „a fi”, să fie, pe rând, predicat verbal și să intre în alcătuirea predicatului nominal.

15. Subliniază precicatele din textul de mai jos, apoi analizează-le.

Cântecul ciocârliei l-am auzit din copilărie. E un cântec de demult... L-au auzit toți părinții, moșii și strămoșii mei.

E un cântec melodios. Cu el au văzut strămoșii noștri lumina zilei. Câte mii de ani sunt de atunci ?

(Mihail Sadoveanu)

16. Alcătuieste o propoziție în care predicatul să fie nominal, iar numele predicativ să fie exprimat prin numeral cardinal.

17. Analizează predicatele:

Ion Creangă este un scriitor apreciat.

Fotbaliștii sunt băieți tineri

În clasa a III-a băiatul era harnic

Mihai a fost al treilea în concurs

Prietenul meu este el.

Ziua a fost frumoasă.

18. Taie forma greșită!

Familia Ionescu au făcut / a făcut o excursie.

Elevii trebuie / trebuiesc să învețe zilnic.

Copiii este / sunt deștepți .

19. Fă acordul subiectului cu predicatul!

Pe orizont (a se ivi)niște pete negre.

Un muget (a răsună) prelung în depărtare.

Serile de vară (a fi)senine și liniștite.

20. Alcătuieste propoziții în care:

a) predicatul să fie la sfârșitul propoziției;

b) subiectul să fie la mijlocul propoziției;

c) să ai subiect multiplu.

21. Recunoaște prin subliniere predicatul din textul de mai jos:

Chiar acum din crâng venii

Și c-o veste bună!

Iarăși e concert,copii

Merg și eu,și tu șă vii,

Mergem împreună.

Vrei programă,lămurit

Stai puțin să caut...

Cucul,un solist vestit

De printr-alte țări venit,

Va cânta din flaut.
(George Coșbuc)

22. Corectează greșelile făcute intenționat:

Viorel și Ana știe cum să-și petreacă timpul.
Anii de după revoluție este dificili.
Cablurile unui telefon s-a rupt.
Pe stadion a ramas doar câțiva copii.
Scrierea atentă și îngrijită au dus la premiera lui.
Eu, tu și Lucica au executat săritura la groapa cu nisip.
Tu ei premiul întâi.
Eu am loat o notă mică la limba engleză.
El ce i-a cu noi în excursie.
Va spus ca v-a merge cu noi la spectacol.

23. Realizați acordul subiectelor cu predicatele.

Copiii (citește) cărți de povești.
Emisiunile de la televizor (este interesantă).
Fiecare copil (povestesc) despre cărțile citite.
Ceilalți (ascult) cu atenție.
Un grup de copii (au relizat) o revistă a clasei.
Copiii (redactez) compuneri despre diferite subiecte. În serbările școlare, ei (citește) aceste lucrări.

24. Alcătuiți propoziții în care următoarele verbe să fie predicate: a sosit, este, cresc, piuie, hrănește, vor zbura, sfătuiește, se împacă.

25. Subiniați subiectele cu o linie și predicatelor cu două linii:

a) “Palatul cel cu fală a cazut în țărână, tot sub aceeași vrajă. Și a rămas afară doar muntele de sare.

Mai înainte vreme, venea pe aicea ursul. El se cățara pe munte. Și scomonea cu gheara. Căuta, pe semene, aur.”

(Alexandru Mitru, “În țara legendelor”)

b) „Auzind hotărârea judecătorului, frații cei mici (...) au plecat rușinați, alături de fratele cel mic.”

(Alexandru Mitru, “ Povești cu tâlc”)

26. Alcătuiți trei enunțuri în care predicatelor să răspundă la întrebarea “ce face?”/ “ce fac?”.

27. Compuneți un text cu titlul “La munte”, apoi subliniați cu o linie subiectele și cu două linii predicatelor.

ATRIBUTUL

1. Subliniază și analizează atributele din enunțurile de mai jos:

Noaptea de iarnă s-a lăsat în tăcere, iar pe cer au apărut stele albe.

Câmpia întinsă zăcea sub lumina înserării.

2. Găsește atribute potrivite pentru substantivele date, după modelul :

frageda iarbă a pădurii

..... glasuri

..... fulgi

..... soare

..... adiere

3. Completează spațiile punctate cu atribute corespunzătoare :

plumburiu, argintii, aurii, zglobiu

Un nor acoperă satul.

Floricele ține în mâinile sale copilul

Fulgii cad pe pământ.

4. Scrie atributele completate la exercițiul 3 înaintea substantivelor pe care le determină, după modelul:

fulgii argintii – argintiii fulgi

5. Formulează trei propoziții despre iarnă care să cuprindă câte un atribut exprimat prin adjectiv.

6. Construieste două propoziții în care substantivul „brad” să aibă rol de:

- a) subiect;
- b) atribut;

7. Completați:

Atributul este partea de propoziție care determină un

Atributul răspunde la întrebările:

8. Subliniați atributele din textul următor:

Oltul primește apele limpezi ale Lotrului. El trece pe lângă zidurile Mănăstirii Cozia. Acolo, sub o piatră veche își doarme somnul de veci viteazul voievod. Oltul lasă în urmă frumusețile țării întregi. El știe întreaga istorie a poporului.

9. Faceți schema propozițiilor (săgeți, întrebări):

Flori albe, portocalii și albastre colorau grădina școlii.
Păduri de brazi se întind pe coastele munților

10. Analizați cuvintele subliniate:

Mihai Eminescu a copilărit la Ipotești.

El a admirat frumusețile naturii

11. Alcătuiți propoziții în care substantivul „elev” să fie:

a) subiect;

b) atribut.

12. Găsește atribute cu sens contrar pentru următoarele substantive. Scrie întrebarea.

mașinuța băiatului-

rândunica voioasă -

pisicuța albă-

casa amicului-

cer senin -

13. Alcătuieste propoziții în care cuvântul „primăvara” să fie pe rând: subiect, atribut.

14. Subliniază atributele. Scrie sub fiecare întrebarea la care răspunde.

Cărțile Adrianei se aflau în ghiozdanul Angelei.

Frumoasa prințesă l-a așteptat pe prințul viteaz.

A treia scrisoare a adus-o poștașul.

15. Completează propozițiile cu atributele potrivite:

Vulturul brăzdează cerul
 Stelele au apărut pe bolta
 Crengiles-au rupt de vântul
 Laleleșiîmpodobeau vaza.

16. Scrie ce rol au în propoziție cuvintele subliniate.

Florile multicolore ne încântă privirea.

În grădină au înflorit florile.

Petalele florilor s-au ofilit.

Gelu a rupt flori din grădină.

17. Alcătuieste propoziții în care cuvântul „car” să aibă rol d :

- subiect;
- predicat;
- atribut;
- altă parte secundară.

18. Fă schemele propozițiilor arătând prin ce părți de vorbire sunt exprimate părțile de propoziție.

Pe ferestrele deschise năvălea lumină nouă.

Sora Sorinei cântă la o vioară adevărată.

19. Găsiți atributele din textul următor:

“ Luna era o mamă bună.

Își dichisea copilele, cosându-le cu degete lungi, de sticlă, rochii străvezii, subțiri ca pânza de păianjen. Le și broda scufii împodobite, pe la urechi cu-n fel de trandafiri din perle găsite de ea la malul mării.”

(Sivia Kerim, “Când stelele beau lapte...”)

20. Alcătuiți propoziții în care cuvintele “ blajin”, “calzi”, “interesante” să fie atribute.

21. Alcătuiți un text de zece rânduri, în care să folosiți cât mai multe atribute exprimate prin adjective, substantive și numerale.

22. Alcătuieste propoziții după schemele următoare:

a) S A P

b) P S A A

COMPLEMENTUL

1. Subliniați și analizați complementele din următorul text:

a) Într-o după-amiază pe la sfârșitul lui august, pe când puii se jucau frumos în miriște împrejurul prepeliței, aud o căruță venind și oprindu-se în drumeagul de pe marginea lăstarului. Au ridicat toți în sus capetele cu ochișorii ca niște mărgele negre și ascultau.

(I. Al. Brătescu-Voinești - „Puiul,,)

b) “ De obicei, mama sosea de la lucru seara. Punea coșul cu cumpărături pe masă și se apuca să deretice prin bucătărie și să încălzească mâncarea.”

(Silvia Kerim, “ Zâna care trece dintr-o poveste într-alta”)

2. Completați cu cuvintele potrivite proverbele următoare. Stabiliți, apoi, care dintre cuvintele folosite sunt complemente:

Ziua se cunoaște
 Prietenul se cunoaște.
 Dacă nu intră soarele, intră doctorul
 După viteji s-arată.
 Paza trece rea.

3. Formulați propoziții în care:

a) cuvintele „repede” și „frumos” să fie pe rând atribute, respectiv complemente;

b) cuvintele „carte” și „țară” să fie pe rând subiecte, respectiv complemente.

4. Alcătuiți propoziții după următoarele scheme:

S	P	C
s	v	p

C	C	P	S
s	s	v	s

P	C	A
v	s	adj

5. Identificați complementele din următoarele proverbe și analizați-le.

Buturuga mică răstoarnă carul mare.

Ziua bună se cunoaște de dimineață.

Graba strică treaba.

Lăcomia strică omenia.

Paza bună trece primejdia rea.

Minciuna are picioare scurte.

Vrabia mălai visează.

Frica păzește bostănăria.

Prietenul la nevoie se cunoaște.

Dupa război mulți viteji se arată.

Tocmești pielea ursului din pădure.

6. Citiți textul cu atenție:

Grupul lui Ionel ajunse la intrarea peșterii. Cireșarii începeau să bată la poarta marelui vis. Pătrunseră înăuntru. Se pomeniră în răcoare și liniște. Cireșarii aprinseră lanternele. Ei zăriră vâgăuni și bolovani uriași.

a) identifică atributele și complementele din textul de mai sus;

b) transformă propozițiile dezvoltate în propoziții simple;

c) analizează cuvintele subliniate în text .

7. Formulează propoziții în care substantivul „pescar,, să aibă rol de:

a) subiect;

b) atribut;

c) complement.

8. Alegeți varianta în care complementul este scris corect:

a) Mariei / lui Maria

b) îi cere sorei sale / îi cere surorii sale

c) din cauza furtunii / din cauza furtunei

d) o păpușe / o păpușă

e) a împrumutat la băieți / a împrumutat băieților

f) le-a spus la copii / le-a spus copiilor

9. Găsește cât mai multe complemente, pe lângă verbele date:

scrie, mănâncă, aleargă, citește, vine.

10. Subliniați complementele din textele de mai jos, precizați cuvintele pe care le determină și cu ce întrebări le-ați aflat:

a) Oamenii vâsleau domol și cu tărie.
(Mihail Sadoveanu – „Pe Razelm”)

b) Seara, târziu, mă întorceam cu tata de la fân.
(Cezar Petrescu – „Niculae la pepeni”)

c) La mijloc de codru des
Toate păsările ies,
Din huceag de aluniiș
La voiosul luminiș...
(Mihai Eminescu – „La mijloc de codru des”)

d) Vântul duduie în horn. Afară fulguiește mereu. Vaca rage de foame în bățatură. Grivei urlă-n poartă a jale și a pustiu.
(Alexandru Vlahuță – „Socoteala”)

11. Alcătuiți propoziții după următoarele scheme:

a) P C A S A

b) S A P C C A C A

12. Subliniați și apoi analizați complementele din textele de mai jos:

a) Seceta a ucis orice boare de vânt.
Soarele s-a topit și a curs pe pământ.
A rămas cerul fierbinte și gol.

Ciuturile scot din fântână nămol.
 Peste păduri tot mai des focuri, focuri,
 Dansează sălbatice jocuri.

(Nicolae Labiș – „Moartea căprioarei”)

b) Fata cea mică a împăratului, dacă văzu că nici surorile nu o cruță își puse nădejdea în Dumnezeu și hotărî să plece unde mila Domnului o va duce.

Îsi luă din casa părintească un rând de haine rupte și vechi și pribegi din sat în sat, până la curtea unui alt împărat.

(Petre Ispirescu – „Sarea în bucate”)

13. Completează spațiile punctate cu complementele corespunzătoare care să răspundă la întrebările din paranteză:

(Pe unde?)t rec stoluri de păsări călătoare.
 Ele zboară (cum?) (unde?) Grivei doamne
 (cum?) (când?) latră, (cum?)
 Pisica fuge (până unde?) de teamă. Ea se urcă
 (pe unde?) (unde?)

14. Alcătuiți propoziții în așa fel încât următoarele substantive să fie complemente:

bunicului, păsărelelor, în curte, lemne, cățelului, pe malul,
 în vârful, cântecul, prietenului, frunzele.

15. Puneți pe lângă verbele următoare substantive care să aibă rol de complement:

mergem, vom striga, a coborî, au construit, urcă, am scris, leg, merg.

16. Formați propoziții în care următoarele cuvinte să fie complemente: orbitor, în poiană, pe prispă, o frântură, pe un dâmb, calea.

Arătați oral ce cuvinte lămuresc și la ce întrebări răspund.

17. Găsiți trei substantive și construiți cu ele propoziții în așa fel încât să fie subiecte, iar, apoi, complemente.

18. Dezvoltați următoarele propoziții simple, adăugând complemente potrivite:

- a) Vaca rumeză.
- b) Calul fuge.
- c) Grădinarul culege.
- d) Gospodina spală.

19. Analizați propozițiile de mai jos și întocmiți schemele:

- a) Țăranul mână încet calul la vale.
- b) Seara, Eugen intră în casă ostenit.
- c) Mariana a plantat flori la poartă.
- d) Mama întotdeauna îi laudă.

20. Alcătuiți un text de șapte rânduri în care să folosiți cinci complemente care să răspundă la întrebări diferite.

21. Precizați funcțiile sintactice ale cuvintelor marcate:

Am citit o carte.

Darul de la el mi-a făcut plăcere.

Copiii stau în bănci.

Prietenul lui udă florile.

De dimineață vom începe.

Mama îl strigă pe Iustin.

TEST 1

Judecătorul, după ce-i ascultă pe amândoi cu luare aminte, zise celui cu două pâini:

— Și nu ești mulțumit cu împărțeala ce s-a făcut, omule?

— Nu, domnule judecător, zise nemulțumitul; noi n-am avut de gând să luăm plată de la drumețul străin pentru mâncarea ce i-am dat; dar, dac-a venit întâmplarea de-așa, apoi trebuie să împărțim drept în două ceea ce ne-a dăruit oaspetele nostru. Așa cred eu că ar fi cu cale, când e vorba de dreptate.

— Dacă e vorba de dreptate, zise judecătorul, apoi fă bine de înapoiește un leu celuiilalt, care spui c-a avut trei pâini.

(Ion Creangă – „Cinci pâini”)

1. Acest text este o naratiune, descriere sau caracterizare?
2. Numeste personajele povestirii.
3. Scrie câte un cuvânt cu sens opus (antonim) pentru cuvintele: amândoi, mulțumit, să luăm, străin, dreptate.
4. a) Precizați sensul cuvântului “drept”, așa cum apare în text.
b) Alcătuiți o propoziție în care cuvântul drept să aibă alt sens decât cel găsit în text.
5. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru cuvintele: drumeț, mâncare, întâmplare, oaspete, a dăru.
6. Transformă dialogul în vorbire indirectă.

7. Rescrie pronumele din text, precizând felul fiecăruia.
8. Desparte în silabe următoarele cuvinte: amândoi, nostru, străin, trebuie, domnule.
9. Analizează ca parte de vorbire și de propoziție cuvântul subliniat: “Noi n-am avut de gând să luăm”.
10. Alcătuieste o propoziție în care acest cuvânt să reprezinte o altă parte de vorbire.
11. Explică folosirea celor două puncte (:) din text. Folosește-le într-o altă situație.
12. Analizează substantivele din ultimul enunț al textului.
13. Precizează ce parte de vorbire este cuvântul “amandoi”.
14. Transformă vorbirea directă în vorbire indirectă.
15. Găsește cuvinte potrivite pentru expresiile: „cu luare aminte”, “n-am avut de gând”.
16. Găsește trei expresii în care să ai verbul “a avea”.
17. Alcătuiți câte două enunțuri cu următoarele cuvinte: ce-i, ne-a, c-a, s-a.
18. Scrie familia de cuvinte din care face parte cuvântul “drumeț”.

TEST 2

Șapte stele multicolore au alunecat într-o dimineată de pe boltă și au căzut pe Pământ. Au încercat din nou fluturându-și razele, dar zadarnic. Simțindu-se într-un loc străin și îndepărtat au început să plângă.

Și lacrimile stelei albastre au colorat mările și văzduhul, iarba și pădurea și-au luat culoarea din lacrimile stelei verzi; florile au îmbinat culorile celorlalte stele. Lumea devenea tot mai frumoasă pe Pământ, dar stelele nu-și încetau plânsul.

Viețuitoarele s-au strâns toate înduioșate și au încercat să le ajute. Păsările s-au oferit să le înalțe pe aripile lor. Dar în scurtă vreme au fost învinse de atâta înălțime. Au mulțumit pentru frumosul penaj cu care s-au ales din nobila încercare și au cerut sfatul altor ființe. Împăratul Păianjenilor veni în sfârșit, după multă gândire, cu o idee.

- Numai singure vă puteți salva, le zise . Pentru aceasta, timp de șapte ani învățați să toarceți fir din propriile lacrimi. Apoi, vă veți urca pe vârful cel mai înalt și veți înălța pod de pânză subțire până la cer.

Așa făcură. Și când viețuitoarele pământului văzură casa multicoloră înălțată pe cer, știură că stelele în sfârșit ajunseseră iarăși la casa lor. Se bucurară, dar le păru și rău, pentru că le îndrăgiseră foarte.

Își alinară părerea de rău privind culorile cu care stelele înzestraseră Pământul. Când și când, după ce ploaia spăla văzduhul, pământeni revedeau cu nostalgie podul stelelor colorat în roz, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo și violet. Îi dădură numele de Curcubeu, semnul apropierii dintre Pământ și Cer.

(Bucur Milesco – “Povestea Curcubeului”)

1. Scrie cuvinte cu înțeles asemănător pentru:
a urca, văzduhul, portocaliu, sfatul, a învinge
2. Scrie cuvinte cu înțeles opus pentru:
să se înalțe, plânsul, nostalgic, apropiere, a da
3. Găsește din text:
 - a) un substantiv comun la numărul plural;
 - b) un adjectiv;
 - c) un substantiv propriu.
4. Transformă verbele următoare în substantive, apoi în adjective: au colorat, se bucură, revedeau, au oferit, veti înălța.
5. Înlocuiți cu un sinonim grupul de cuvinte: “părerea de rău”.
6. Analizați primele patru cuvinte din ultimul enunț.
7. Formulează patru întrebări pentru primul enunț.
8. Găsește în text substantivele care au vocale duble.
9. Extrage din text cinci grupuri adjectiv- substantiv.
10. Precizați părțile principale de propoziție din enunțul:
“Și când viețuitoarele pământului văzură casa multicoloră înălțată pe cer... “. Analizați-le!
11. Imaginează-ți o călătorie prin univers alături de cele șapte steluțe. Poți folosi dialogul.

TEST 3

Era odată o fetiță căreia îi muriseră mama și tatăl. A rămas așa de săracă, încât nu mai avea nici măcar o cămăruță unde să locuiască sau un pat unde să doarmă. Avea doar hainele de pe ea și bucățica de pâine pe care unii trecători miloși i-o dădeau din când în când. Cu toate acestea, ea era o fetiță bună și credincioasă.

Când s-a văzut ea singură pe lume, a plecat cu Dumnezeu în gând, pe câmp, la voia întâmplării. La un moment dat, s-a întâlnit cu un om sărac care i-a spus:

— Dă-mi și mie ceva de mâncare, că sunt mort de foame!

Ea îi dădu ultima bucățică de pâine pe care o avea la ea.

Omul îi zise:

— Dumnezeu să te binecuvânteze!

Fata plecă mai departe. În drum întâlni un copil care îi spuse:

— Mi-e tare frig la cap! Dă-mi ceva cu care să mă acopăr!

Fetița nu stătu mult pe gânduri, ci își luă căciulița de pe cap și i-o dădu băiatului.

Nu merse mult că în față îi apăru un copil gol-goluț, care tremura de frig. Când îl văzu, o cuprinse mila, îi dădu hăinuța ei și plecă mai departe.

Pe înserat, ajunse într-o pădure. O femeie sărmană veni la ea și fetița îi dădu și cămășuța pe care o mai avea, gândind: „E noapte. Nu mă va vedea nimeni. Pot să stau și dezbrăcată.”

Și, cum stătea ea așa, deodată văzu deasupra capului o ploaie de stele care, atunci când cădeau pe pământ, se prefăceau în monede de aur. Din cer îi căzu la picioare o tunică țesută din fir de aur și un inel prețios. Ea îmbrăcă tunica, își puse inelul pe deget, apoi începu să adune monedele. Astfel, deveni foarte bogată și trăi apoi în belșug și fericire toată viața.

(Frații Grimm – “Ploaia de stele”)

1. Găsiți sinonime pentru cuvintele:
odată, astfel, se prefăceau, belșug, tunică, sărmană, prețios
2. Scrie explicațiile potrivite următoarelor expresii:
„din când în când
„singură pe lume”
„la voia întâmplării”
„mort de foame”
„nu stătu mult pe gânduri”
3. Găsiți cuvinte cu înțeles opus pentru cuvintele date:
milos, credincioasă, ultima, dezbrăcată, departe, deasupra.
4. Scrieți cuvintele „alintate” descoperite în text.
5. „Alintați” și voi următoarele cuvinte:
haină, copil, om, pădure, mâncare.
6. Găsiți și alte expresii, pornind de la exemplul dat:
mort de foame
mort de
mort de
mort de
7. Alcătuieste enunțuri cu ajutorul cuvintelor: tunică,
astfel, belșug.
8. Scrie însușiri potrivite pentru cuvintele date:
cămăruță, gând, ploaie, noapte, stele, tunică
9. Formulează trei întrebări în legătură cu conținutul
textului, apoi răspunde la întrebările formulate.
10. Găsiți cinci însușiri pentru fetiță, așa cum reies din
text.

11. Scrie, într-o singură propoziție, despre ce este vorba în text.

12. Ce anume v-a nemulțumit după ce ați citit această poveste? Argumentați!

13. Imaginați-vă că, după ce și-a dat toate lucrurile și a ajuns în pădure, nu a început ploaia de stele, ci fetița s-a întâlnit cu o zână bună care i-a promis că-i va îndeplini trei dorințe. Ce credeți că și-a dorit?

14. După ce completați enunțurile, luați-vă interviu, jucând pe rând rolul fetei și rolul jurnalistului:

a) De ce..... ?

b) Explică-mi.....

c) De unde..... ?

d) Aș vrea să aflu.....

e) Ce-ai fi făcut dacă..... ?

15. Povesteți despre ceea ce credeți că a făcut fetița după ce a plecat din pădure.

16. Realizează un dialog imaginar între tine și fetița din poveste.

17. Scrie titlurile a cel puțin trei povești scrise de Frații Grimm.

TEST 4

Un crocodil ședea odată pe malul unei ape și plângea, plângea cu lacrimi de crocodil.

-Vai, ce rău îmi pare!

-Ce-ai pățit, crocodilule? întrebă o căprioară. De ce plângi?

-Cum să nu plâng? Am înghițit un explorator, cu pușcă și raniță cu tot!...

Căprioara răsese bucuroasă:

-Aha! Te râcăie pușca pe gâtlej, nu-i așa?

-Nu pricepi nimic!... Mă doare inima când mă gândesc la bietul explorator...El era un om atât de îndrăzneț! Cunoștea toate pădurile sălbatice, toate cotloanele pământului... Cum am putut să-l înghit? Sunt un ticălos, un nelegiuit...

Căprioara încercă să-l mângâie:

-Dragă crocodilule, dacă ai ști ce fericită sunt că te aud vorbind așa... Văd că-ți pare rău.

-Am să pasc iarbă, dar nu știu care e sănătoasă și care e otrăvitoare.

-Asta să-ți fie grija! Vom merge la păscut împreună și îți voi arăta ierburile dulci, acrișoare sau amare...

(Vladimir Colin – ”Povestea crocodilului care plângea”)

1. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:
explorator, raniță, cotloane, râcăie, nelegiuit.

2. Scrie cuvinte cu sens opus pentru:
fericită, plânge, rău, sălbatic, vorbește.

3. Alcătuieste două enunțuri cu două înțelesuri diferite ale cuvântului “rău”.

4. Precizează ce sunt ca părți de vorbire următoarele cuvinte: fericită, plânga, îndrăzneț, lacrimi, raniță.

5. Analizați următoarele cuvinte din text: plânga, căprioara, el, ți, dulci.

6. Alcătuiți câte un enunț cu:

a) un verb la timpul trecut, pers. a III-a, nr. singular, selectat din text;

b) un substantiv comun, gen feminin, nr. singular, selectat din text.

7. Desparte în silabe cuvintele: crocodil, nelegiuit, plânga, explorator, acrișoare.

8. Găsiți alte însușiri pentru substantivele: ierburi, explorator, păduri, căprioară, crocodil.

9. Transformați vorbirea directă în vorbire indirectă:

„-Dragă crocodilule, dacă ai ști ce fericită sunt că te aud vorbind așa... Văd că-ți pare rău.

-Am să pasc iarbă, dar nu știu care e sănătoasă și care e otrăvitoare.

-Asta să-ți fie grija! Vom merge la păscut împreună și îți voi arăta ierburile dulci, acrișoare sau amare...”

10. Alcătuiți enunțuri în care să apară cuvintele “odată”, “o dată”.

11. Analizați un pronume, un substantiv, un verb și un adjectiv din text.

12. Explicați folosirea virgulei din primul enunț. Alcătuiți trei enunțuri în care să exemplificați alte două situații de folosire a virgulei.

13. Transformă propoziția următoare în propoziție simplă:
„El era un om atât de îndrăzneț!”

14. Subliniați pronumele personale din text.

15. Imaginează-ți un alt sfârșit al povestirii.

16. Prezentați ideea textului.

TEST 5

Stai cuminte acum, și-o să-ți spuie bunica o poveste cu un pui de găină care a fost neascultator ca tine. Puișorul voia să se ducă în crâng, măcar că i-a spus mama, de multe ori, să nu plece din curte, să nu se ducă-n crâng, căci acolo e vulpea nemiloasă. De vulpe se tem, și rațele, și găinile, ba chiar și cocoșii.

Dar puiul n-a vrut să țină seama de sfaturile mamei și a pornit, legănându-se pe picioare, hai-hui, ca un copil care nu e cuminte.

„Hei, și cine e vulpea? se gândea puișorul. Să poftească să-mi iasă înainte, că eu, haț, îi scot ochii cu ciocul!”

Deodată se opri. Dintr-un tufiș dădu buzna o lighioană. Vulpea! Da, da chiar ea Vai, puiul o să moară ! De ce n-a ascultat-o pe maică-sa ?

Dar iată că vulpea n-are gânduri vrăjmașe. Nu îl sugruma. Nu îl mănâncă.

Vulpea îl privește domol, ca o bunicuță bătrână, și-i spune:

-Te-ai speriat, micuțule? Fii pe pace. Nu-ți fac nimic. Au născocit despre mine gurile rele multe neadevăruri. Eu nu mănânc pe nimeni. Din contră, vă iubesc pe voi, găinușelor, cocoșeilor, păsărelelor. Uite, ca să vezi cât sunt de milostivă, îți spun că nu eu vă dușmănesc, ci vulpoiul roșcat, care-i vecinul meu. Chiar în noaptea asta vrea să vină la voi, să vă mănânce. Spune-mi unde sunt frații tăi, să-i vestesc de cu vreme .

Și vulpea n-a avut nevoie să vorbească mai multe, căci puișorul cel neastâmpărat și prostuț o crezu pe cuvânt, ba chiar se înduioșă de atâta bunătate .

Vrei să știi ce-a mai fost? A fost prăpăd și jale. Puișorul a dus-o pe vulpe în băătăură, i-a arătat cum se deschide ușa, unde sunt rățuștele, găștele, găinușele și cocoșeii, iar vulpea, lacomă și fățarnică, a gătit toate făpturile din ogradă și pe urmă l-a mâncat și pe el.....

(Ion Pas - "Puișorul și vulpea")

1. Despărțiți în silabe cuvintele: dușmănie, înainte, cocoșeii, făpturile, neadevăruri.

2. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru: crâng, ogradă, vestesc, viețuitoare.

3. Scrie cuvinte cu sens opus pentru: aspru, nemilos, prietenie, bunătate.

4. Alcătuieste două enunțuri cu două înțelesuri diferite ale cuvântului „ochi”.

5. Analizați din text cuvintele: poveste, vrăjmașe, el, lacomă, privește.

6. Găsiți alte expresii decât cea din text în care să se găsească verbul „ține”.

7. Analizați subiectul din propoziția:

„Au născocit despre mine surle rele multe neadevăruri.”
Formulați un alt enunț în care să aveți același subiect.

8. Alcătuiți câte două enunțuri cu fiecare din cuvintele: cea, ce-a, săi, să-i, ia, i-a.

9. Având ca punct de pornire informațiile desprinse din textul citit, redactează o compunere, în care să-ți imaginezi un dialog între puișor și mama lui, înainte de a porni din curte.

10. Imaginează-ți, în maxim 10 rânduri, un alt sfârșit al întâmplării.

11. Scrie, într-o propoziție care este mesajul desprins din text.

12. Descrie vulpea, într-un text de 3-4 rânduri.

TEST 6

Cu mii și mii de ani în urmă, cocoșul, soarele și luna trăiau în împărăția cerului ca trei frați. Cel mai vesel dintre ei era cocoșul. Cânta de dimineața până seara. Nici soarele nu era o fire posomorâtă, dar veșnic mohorâtă și supărată era luna.

Într-o zi, luna se înfurie pe bietul cocoș, fiindcă nu-i cânta precum îi era ei voia, și nici una, nici două, îl lovi atât de tare, de-l rostogoli din cer direct pe pământ. Când apărură soarele să vadă ce se întâmplase cu cocoșul, auzi cele petrecute și se gândi să-l răzbune.

– Lună, tu care ești mereu rea și urâcioasă, ba chiar răzbunătoare, să știi că nici cu mine nu vei mai trăi alături de azi încolo! îi strigă soarele.

– Ei bine, eu sunt așa cum ai spus tu. Dar tu care ești veșnic strălucitor, tu care din căldura ta încâlzești inimile tuturor din jur, de ce vrei să mă pedepsești?

– Nu te mai pedepsesc. Fie! Dar, de azi înainte, tu vei domni peste noapte, iar eu peste zi. Drumurile noastre se vor despărți pe veșnicie. Cocoșul va ști aceasta și se va trezi odată cu venirea mea în zori, va cânta de bucurie și va bate din aripi, pe când la venirea ta se va grăbi să se ascundă.

Și așa a rămas de atunci până azi. De câte ori simte cocoșul apropierea soarelui, se grăbește să trâmbițeze zorile. Și de câte ori presimte apropierea lunii, se grăbește să se ducă la culcare, să n-o mai vadă pe cea care l-a azvârlit din cer.

(”Cocoșul, soarele și luna” - poveste populară)

1. Precizați înțelesul expresiei „trăiau ca trei frați”.
2. Desparte în silabe cuvintele: veșnic, înfurie, pământ, pedepsești, azvârlit.
3. Scrie câte un cuvânt cu înțeles asemănător pentru cuvintele date: posomorât, apăru, petrecute, azvârlit, se înfurie.
4. Scrie câte un cuvânt cu înțeles opus pentru cuvintele: mohorâtă, apăru, încălzești, te pedepsesc, apropierea.
5. Alcătuieste două enunțuri în care cuvântul „lună” să aibă înțelesuri diferite.
6. Alege din text câte un substantiv pentru fiecare gen.
7. Analizați sintactic și morfologic cuvintele din propoziția: „Cel mai vesel dintre ei era cocoșul. ”
8. Explicați înțelesul expresiei: ”și nici una, nici două”
9. Specificați la ce număr este substantivul ”zori”. Scrie și tu alte trei substantive care se încadrează în aceeași categorie.
10. Realizează o compunere în care personajele să fie cele din textul de mai sus. Dă frâu liber imaginației !

TEST 7

Lisăndrina are doar șase ani, iar bunica, Maria, a trecut de șizeci. Stau amândouă pe-o bancă, sub un pom din grădină. Bunica își șterge pe ascuns lacrimile cu colțul batistei.

— Bunicuțo, plângi? o întreabă deodată fetița. De ce-ți curg lacrimile?

Bătrâna se preface că nu aude întrebarea și tace. Gândurile o frământă. A crescut șapte copii și a muncit din greu pentru a-i face fiecăruia un rost în viață. S-a aciuat câte puțin pe la fiecare, dar nu a fost bine primită, fiind tratată ca un musafir nepoftit. Apoi s-a întors la țară, la fiul cel mic, căruia îi dăduse casa și acareturile, făcându-i acte pe numele lui. Zilnic însă vedea cum Gheorghe și Ioana, nevastă-sa, o socoteau o povară. Ba chiar mai mult, noră-sa se ferea de ea ca de hoți. Când pleca de acasă, lăcătuia odăile, pivnița și cămara. Ar fi plecat și de aici, dar la cine să se mai ducă acum?

Își stăpâni cu greu lacrimile, silindu-se să-i arate fetiței că nu are nici un motiv de supărare. Dar Lisăndrina nu se lăsa păcălită. Stăruia cu întrebările, o îmbrățișă pe bătrâna, o sărută și-i spuse:

— Nu mai plânge, bunico! Eu te iubesc!

Baba Maria o strânse la piept pe nepoată-sa și se sili cât putu să-și înăbușe plânsul; până la urmă izbuti. Liniștită, fetița se ghemui la pieptul ei, îmbrățișând-o cu multă căldură.

Trecu așa o bucată de vreme. Lisăndrina se desprinsese de ea și își reluă jocul, în timp ce bătrâna împletea de zor un jersey.

— Bunicuțo, mi-e foame! zise fata într-un târziu. Dă-mi ceva să mănânc!

Bătrâna se uită neputincioasă la ușa ferecată cu un lacăt mare și nu-i putu spune ceva. Fetița îi observă gestul și tăcu. Își continuă jocul ca și cum nu se întâmplase nimic.

Pe la ora prânzului, când Ioana se întoarse acasă, văzu între jucăriile fetei un lacăt destul de ruginit, pe care fetița îl întorcea grijulie pe toate fețele.

— De unde ai lacătul acesta? întrebă ea mirată și curioasă.

— L-am găsit în pod și vreau să-l dau unui meșter să mi-l repare.

— Dar nu e o jucărie. Ce vrei să faci cu el?

— Am să-l țin până vei fi și tu bunică. Atunci o să încui ușa, să nu intri în casă în lipsa mea.

Îmbujorată la față, Ioana se uită în pământ și nu mai zise nimic.

(Ștefan Nedelcu - "Nu mai plânge, bunico!")

1. Explicați următoarele cuvinte și expresii:

a) pe ascuns, s-a aciuat, acareturi, zilnic, povară, lăcătuia, motiv, se sili, izbuti, reluă, neputincioasă, ferecată, mește , mirată, păcălită, stăruie, observă, gestul;

b) „gândurile o frământă”, „musafir nepoftit”, „o socoteau o povară”, „își stăpâni cu greu lacrimile”, „îmbrățișând-o cu multă căldură”, „o bucată de vreme”, „îmbujorată la față”, „împletea de zor” .

2. Găsiți cuvinte cu înțeles opus pentru cuvintele:

a întreba, tace, liniștită, căldură, a împleti, târziu, a încuia, îmbujorată.

3. Scrieți propoziții în care cuvântul „a socoti” să aibă înțelesuri diferite.

4. Precizează ce înțeles are, în text, cuvântul „frământă,,. Scrie alte trei înțelesuri ale acestui cuvânt. Exemplifică în propoziții.

5. Selectează din text adjective potrivite pentru substantivul „bătrâna,,.

6. Scrie în câteva propoziții care este mesajul transmis de text.

7. Transformă vorbirea directă în vorbire indirectă:

— De unde ai lacătul acesta? întrebă ea mirată și curioasă.

— L-am găsit în pod și vreau să-l dau unui meșter să mi-l repare.

— Dar nu e o jucărie. Ce vrei să faci cu el?

— Am să-l țin până vei fi și tu bunică. Atunci o să încui ușa, să nu intri în casă în lipsa mea.“

8. Realizați o compunere în care si faci o descriere bunicii tale.

TEST 8

Doi copii, un frate și o soră, au pornit într-o zi spre școală. Drumul lor trecea pe lângă un crâng cu umbră deasă. Pe drum era cald și praf, iar în crâng- răcoare și veselie.

-Știi ce? spuse băiatul surorii sale. Mai avem destul timp să ajungem la școală. Acolo e cald acum, plictiseală, pe când în crâng trebuie să fie tare plăcut. Ia ascultă cum cântă păsărelele! Și ce multe veverițe sar din creangă în creangă!

N-ar fi mai bine să mergem acolo, surioară?

Fetei îi plăcu îndemnul fratelui ei. Aruncară amândoi abecedarele în iarbă, se luară de mână și se afundară în desiș, printre tufele verzi, pe sub mestecenii pletoși. Într-adevăr, în crâng era larmă și veselie. Păsărelele zburau din loc în loc, ciripind neconținut; veverițele săreau de pe o creangă pe alta, iar găzele mișunau prin iarbă.

Primul lucru pe care l-au zărit copiii a fost un gândăcel auriu.

-Joacă-te cu noi ! i-au spus ei gândăcelului.

-M-aș juca cu plăcere, răspunse gândăcelul, dar n-am timp: trebuie să-mi adun mâncare pentru prânz.

-Joacă-te cu noi ! i-au spus copiii unei albine galbene și pufoase.

-N-am timp să mă joc cu voi, răspunse albina, trebuie să adun miere.

-Dar tu n-ai vrea să te joci cu noi? o întrebă copiii pe furnică.

Furnica însă n-avea timp nici să-i asculte; trăgea un pai de trei ori mai mare decât ea și se grăbea să-și construiască locuința-i măiastră.

Copiii au încercat atunci să intre în vorbă cu veverița, îndemnând-o și pe ea să se joace cu dânșii, dar veverița a dat din

codița ei stufoasă și le-a răspuns că trebuie să strângă alune pentru iarnă.

Porumbelul le-a răspuns și el:

-Eu clădesc un cuib pentru puișori.

Iepurașul cafeniu alerga spre pârau să-și spele botișorul.

Nici florile albe de fragă n-aveau vreme de pierdut cu copiii. Se bucurau că timpul e frumos și se grăbeau să adune razele în fructele gustoase și zemoase.

Copiii li se făcu urât, fiindcă în jurul lor toți aveau treabă și nimeni nu vroia să se joace cu ei. Au alergat atunci la pârau. Clipocind printre pietre, pâraul șerpuia prin crâng.

-Tot n-ai tu nicio treabă, îi ziseră copiii, hai, joacă-te cu noi!

-Cum? Eu n-am nici o treabă? clipoci supărat pâraul. Copii leneși ce sunteți! Uitați-vă la mine: muncesc zi și noapte și nu am nici o clipă de odihnă. Cine le dă de băut oamenilor și animalelor? Cine spală rufele, învârtește roțile morilor, poartă bărcile și stinge focurile? Cine, dacă nu eu? Nu-mi văd capul de treabă, adăugă pâraul și prinse a curge printre pietre.

Copiii le era din ce în ce mai urât și se gândiră că ar fi făcut mai bine dacă s-ar fi dus mai întâi la școală și la întoarcere spre casă ar fi intrat puțin prin crâng. Dar tocmai atunci băiatul zări pe o creangă verde o pitulice mică și frumoasă. Părea că șade foarte liniștită și nu are altceva de făcut decât să fluiere un cântec vesel.

-Ei, cântăreațo! îi strigă băiatul. Cred că tu chiar n-ai nici o treabă. Hai, joacă-te cu noi!

-Cum? fluieră supărată pitulicea. Eu n-am nici o treabă? Oare n-am prins eu toată ziua musculițe ca să-mi hrănesc puișorii? Mă simt atât de obosită, încât nu sunt în stare să-mi mișc aripile, și totuși, chiar în clipa aceasta nu stau degeaba, ci cânt ca să-mi adorm puișorii mei dragi. Dar voi ce-ați făcut astăzi, leneșilor? La școală nu v-ați dus, n-ați învățat nimic. Alergați prin crâng, ba îi mai împiedicați și pe alții să lucreze.

Duceți-vă unde v-au trimis părinții voștri și nu uitați că odihna și joaca nu sunt plăcute decât pentru acela care a dus până la capăt tot ce a avut de făcut.

Pe copii i-a cuprins rușinea. S-au dus la școală și, cu toate că au ajuns târziu, au fost sârguincioși la învățătură.

(K. Ușinski -"Copiii din crâng")

1. Găsiți cuvinte cu același înțeles pentru: crâng, larmă, măiastră, a clădi, îmdemnul, sârguincioși.

2. Găsiți alte însușiri, decât cele din text pentru cuvintele: umbra, crâng, mestecenii, fructe, gândăcel, albine.

3. Formulați cinci întrebări pentru textul dat.

4. Analizați cuvintele din propoziția:

“-Eu clădesc un cuib pentru pușori.“, apoi realizați schema.

5. Găsiți alte patru sensuri pentru cuvântul “a trage“, decât cel din text.

6. Alcătuiți enunțuri în care cuvintele: “crâng“, “îndemnul“ să fie, pe rând, subiecte, apoi complemente.

7. Alege din text:

a) un verb la timpul trecut, persoana a III-a, nr. singular;

b) un substantiv comun, genul neutru, nr. singular;

c) un pronume personal, persoana a III-a, nr. plural;

d) un adjectiv, genul feminin, nr. singular.

8. Transformați vorbirea directă în vorbire indirectă:

“-Joacă-te cu noi, i-au spus ei gândăcelului.

-M-aș juca cu plăcere, răspunse gândăcelul, dar n-am timp: trebuie să-mi adun mâncare pentru prânz.

-Joacă-te cu noi, i-au spus copiii unei albine galbene și pufoase.

-N-am timp să mă joc cu voi, răspunse albina, trebuie să adun miere.

-Dar tu n-ai vrea să te joci cu noi? o întrebară copiii pe furnică. “

9. Găsiți alte expresii pornind de la exemplul dat:

i-a cuprins rușinea

i-a cuprins

i-a cuprins

i-a cuprins

10. Scrie într-o propoziție care este învățătura textului.

11. Spune-ți părerea :

a) Cum crezi că ai fi procedat tu dacă ai fi fost în locul copiilor?

b) Cum ai fi procedat dacă ai fi procedat dacă ai fi fost în locul unei viețăți a pădurii?

c) Care dintre viețățile întâlnite de copiii îți place mai mult și de ce?

12. Imaginează-ti un alt sfârșit al acestei întâmplări. Scrie un text de câteva rânduri în care să prezinți ce s-ar fi putut întâmpla.

TEST 9

În mijlocul unei livezi cu meri creștea un păr, unul singur. Avea trunchiul înalt și viguros și pentru că făcea din când în când pere, nimeni nu s-a gândit să-l taie.

Într-o primăvară, după ce demult nu făcuse nici un fruct, a apărut, sus, în vârful părului, o floare mare, roz. Aceasta se clătina vioaie în bătaia vântului și privea cu dispreț florile mărunte de măr așezate la mică înălțime. Într-o zi, aceasta le zise:

- Ehei, suratelor, ce fel de mere vor putea crește din niște flori ca voi? Eu am intenții mari și nu o să mă las până nu voi ajunge cel mai frumos măr din livadă.

- Nu o să ajungi niciodată ! îi zise o floare de măr. Cum o să ajungi măr, când crești într-un păr?

- Eu pot să ajung ce vreau, așa să știi. Și, mai bine, îți poartă ție de grijă. Nu vezi cât de pricăjită ești? Și din clipa aceea, floarea de păr, care voia să ajungă măr, nici nu se mai uită jos. Privea tot în sus și își spunea mereu: ”Ținta mea e să ajung la fel de rotund și auriu ca soarele”.

- Pe la jumătatea verii, socoti că a sosit vremea să arunce, totuși, o privire și în jos, să vadă ce mai fac celelalte mere. Toate erau mici, verzi și lunguiețe, de-ți era mai mare mila să le privești.

- Hm! Cum de au îndrăznit să se pună cu mine? Cred că au ajuns așa și de invidie! De abia mai am răbdare să aștept până cineva o să spună: ”Așa măr mai rar!”

De mândrie se înroși și se umflă în coajă atât de tare, încât.....

(”Para care voia să fie măr” - poveste din popor)

1. Scrieți în câteva rânduri finalul povestirii.
2. Găsește cuvinte cu același înțeles, apoi cu sens opus pentru: dispreț, demult, mândru, vîguros.
3. Analizați sintactic și morfologic cuvintele din enunțul:
„Într-o primăvară, a apărut, sus, o floare mare, roz.”
4. Alcătuiți enunțuri folosind cuvintele: intenții, suratelor, trunchiul, vioaie.
5. Analizați din text cuvântul „șinta,,. Căutați și alte înțelesuri ale acestui cuvânt.
6. Găsiți proverbe potrivite pentru conținutul textului.
7. Explică folosirea semnelor de punctuație din enunțurile:
„Într-o zi, aceasta le zise:
- Ehei, suratelor, ce fel de mere vor putea crește din niște flori ca voi?”
8. Formulați patru întrebări referitoare la text.
9. Transformați textul, astfel încât floarea de păr să nu fie în dușmănie cu suratele sale, florile de măr. Începeți cu :
„Acesta se clătina vioaie.....”,
10. Spuneți părerea despre comportamentul florii de păr. Care dintre cele două flori crezi că aveau dreptate?

TEST 10

Un copil, venind de la școală, îi spuse tatăl său:

– Azi, domnul învățător a spus să ne ferim de copiii fără de minte.

– Prea bine a zis. Trebuie să te ferești de copiii răi pentru că ei, fiind răi, îi îndeamnă și pe ceilalți la rău.

– Tată, eu cred că noi, copiii buni, ar trebui să stăm cu cei răi ca și aceștia să se facă buni.

Tatăl nu zise nimic, dar luă din pivniță o farfurie cu mere bune și una cu mere putrede. Le dădu copilului zicând:

– Pune aceste mere bune la un loc cu cele putrede să se facă și acestea bune și frumoase.

– Nu se poate tată! a răspuns copilul. Se vor strica și merele bune.

– Tot așa, dragul meu, se vor strica și copiii buni dacă vor sta alături de cei răi, leneși sau obraznici!

(Ion Creangă - ”Merele putrede și merele bune”)

1. Scrie sinonimele cuvintelor: pivniță, îndeamnă, leneș, putred, obraznic.

2. Explică folosirea semnelor de punctuație din enunțul:
„– Tot așa, dragul meu, se vor strica și copiii buni dacă vor sta alături de cei răi, leneși sau obraznici! „

3. Analizează părțile principale de propoziție din exemplele de mai jos:

„Se vor strica și merele bune.”

Scrie propoziția simplă corespunzătoare.

4. Găsiți expresii în care să existe verbul a da. Precizați, în paranteză, înțelesul fiecăreia.

5. Căutați însușiri neobișnuite pentru cuvintele: mere, copii, minte.

6. Scrie două proverbe potrivite conținutului acestui text.

7. Transformă vorbirea directă în vorbire indirectă:

„– Pune aceste mere bune la un loc cu cele putrede să se facă și acestea bune și frumoase.

– Nu se poate tată! a răspuns copilul. Se vor strica și merele bune.

– Tot așa, dragul meu, se vor strica și copiii buni dacă vor sta alături de cei răi, leneși sau obraznici! „

8. Realizați o compunere de 10-15 rânduri, în care să prezentați o întâmplare ce are la bază mesajul transmis de textul prezentat.

TEST 11

Pe o insulă mică din mijlocul mării exista un bordei în care trăia un moșneag cu baba lui cam rea de gură. Erau săraci și se hrăneau numai cu peștii prinși din mare, cu un năvod.

Odată, pescarul avu noroc și prinse un peștișor de aur.

Peștișorul îi spuse pescarului:

-Pescarule, dă-mi drumul în mare și îți voi îndeplini orice dorință.

Moșneagului i se făcu milă de el și îl azvârli în mare. Acasă îi povesti pățania nevestei lui, care îl certă pentru că nu a cerut nimic în schimb.

Moșul fugi la țarm.

- Peștișorule de aur, scoate-ți capul din apă și ține-te de cuvânt.

- De ce mă cauți, prietene?

- Mărite peștișor de aur! M-a ocărât baba că nu te-am prins. Iertare, dar n-avem nici covată, nici pâine în covată.

- Am înțeles, bătrâne! Du-te acasă și vei găsi covată nouă, plină cu pâine.

După un timp baba l-a ocărât pe moș și l-a trimis să ceară o casă nouă, apoi un palat. Ajunsă împărăteasă, ea a vrut să fie regina apelor, dar peștișorul îi spuse moșului:

-Asta nu se poate! E prea răutăcioasă și hapsână!

Spunând acestea, peștișorul se afundă în mare și toate darurile minunate dispărură. Moșneagul și baba au rămas din nou săraci.

(Helene A. Guerber-"Peștișorul auriu")

1. Caută cuvinte cu sens asemănător: nevestă, năvod, moșneag, a azvârli, hapsână, a ocărât

2. Caută cuvinte cu sens opus: prieten, nouă, noroc, săraci, rea, a certa

3. Alcătuiți enunțuri în care substantivul peștișorul să fie, pe rând, subiect, atribut și complement.

4. Scrieți enunțuri în care să folosiți cuvintele: dă-mi, scoate-ți, du-te, ține-te, n-avem. Explicați folosirea cratimei.

5. Scrie câte două întrebări pentru fiecare din enunțurile:

- Cei doi bătrâni erau săraci.
- Pescarul prinse un peștișor de aur.
- Toate darurile minunate au dispărut.

6. Așază semnele de punctuație potrivite:

Un peștișor s-a prins în năvodul moșului.....

..... Dă-mi drumul....moșnege.....

Moșul l-a aruncat în apă.....

.....Când te voi revedea.....

.....Cât de curând.....i-a spus peștișorul.....

7. Transformă vorbire indirectă în vorbire directă:

„După un timp baba l-a ocărât pe moș și l-a trimis să ceară o casă nouă, apoi un palat. Ajunsă împărăteasă, ea a vrut să fie regina apelor, dar peștișorul i-a spus moșului că acest lucru nu se poate și că baba este prea răutăcioasă și hapsână.,,

8. Găsiți un proverb potrivit conținutului acestui text.

9. Compuneți un text de 10-15 rânduri în care să vă imaginați o altă întâmplare cu personajele prezentate în textul dat.

